

MALMÖ HÖGSKOLA
FAKULTETEN FÖR
HÄLSA OCH SAMHÄLLE

**”DET KAN JU HÄNDA VAD SOM
HELST”**
EN TRYGGHETSMÄTNING I KRISTIANSTAD
CENTRUM

SANDRA CRONHOLM
EMMA HÄGERKLINT

”DET KAN JU HÄNDA VAD SOM HELST”

EN TRYGGHETSMÄTNING I KRISTIANSTAD
CENTRUM

SANDRA CRONHOLM
EMMA HÄGERKLINT

Cronholm S & Hägerklint, E. ”Det kan ju hända vad som helst”. En trygghetsmätning i Kristianstad centrum. *Examensarbete i kriminologi 15 högskolepoäng*. Malmö högskola: Fakulteten för hälsa och samhälle, institutionen för kriminologi, 2017.

Abstrakt: Denna studies syfte är att studera tryggheten i Kristianstad centrum. Detta sker via en webbaserad enkät samt genom en fokusgruppsintervju. Respondenterna och deltagarna är över 18 år och alla rör sig i Kristianstad centrum. Det som undersöks är om, var, när och varför dessa individer är otrygga och om detta skiljer sig mellan grupper av individer över tid och rum. Studien undersöker också vilka konsekvenser otryggheten kan leda till för individen. Resultatet visar att den form av fysisk oordning som påverkar individernas trygghet mest i Kristianstad centrum är dålig belysning. Kvinnor och yngre är över lag de som uppger en högre nivå av otrygghet. Deltagarna i studien är eniga om att kvälls- och nattetid är den tid på dygnet som upplevs mest otrygg. Resultatet visar också att många upplever att ”Tivoliparken, ”Galleria Boulevard” och centralstationen är de mest otrygga platserna i Kristianstad centrum.

Nyckelord: centrum, fokusgruppsintervju, trygghetsmätning, otrygghet, webbenkät

“ANYTHING CAN HAPPEN”

MEASURING FEAR OF CRIME IN KRISTIANSTAD CITY CENTER

**SANDRA CRONHOLM
EMMA HÄGERKLINT**

Cronholm, S. & Hägerklint, E. “Anything can happen”: Measuring fear of crime in Kristianstad city center. *Degree project in criminology 15 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of health and society, Department of criminology, 2017.

Abstract: The purpose of this paper is to study the fear of crime in Kristianstad city center. This is done by using a web survey and a focus group. The participants are older than 18 years and are spending time in Kristianstad city center. The study examines if, where, when and why people feel unsafe and if differences can be found between groups of individuals over time and space. The aim of this study is also to examine what consequences fear of crime has on an individual level. The results show that the type of physical disorder that effects the fear of crime most in Kristianstad city center is bad lighting. Women and younger participants are in general most fearful. The participants state that evenings and nights are the time of day when fear of crime is the highest. They also state that the areas with the highest level of fear of crime are “Tivoliparken”, “Galleria Boulevard” and the “Central station”.

Keywords: city center, fear of crime, focus group, measuring fear of crime, web survey

TACK!

Vi vill tacka vår handledare Caroline Mellgren för stöd och hjälp som vi fått under arbetets gång. Tack till Anders Haak och Göran Svensson från polisen som har gett oss möjlighet att studera tryggheten i Kristianstad. Tack för ett gott samarbete och en positiv inställning till vårt arbete. Vi vill även rikta vårt tack till de som besvarat vår enkät och som deltog i fokusgruppsintervjun. Slutligen så vill vi även tacka de personer som har delat enkäten och som har hjälpt oss att hitta deltagare till studien. Utan er hade studien inte blivit av!

Innehåll

Inledning	7
Syfte	8
Frågeställningar	8
Kristianstad	8
Kristianstad centrum	9
Tidigare forskning	9
Vad är otrygghet?	9
Vem utsätts för brott och hur påverkas tryggheten?	10
Kvinnor	11
Äldre	12
Otrygghet i offentliga miljöer	13
Konsekvenser av otrygghet	14
Metod	15
Avgränsningar	15
Webbenkät	16
Urval	16
Teman och innehåll	16
Bortfall	20
Analys av enkäten	20
Fokusgruppsintervju	20
Urval	21
Intervjufrågor	21
Analys av fokusgruppsintervjun	21
Validitet och reliabilitet	22
Etiska överväganden	23
Resultat	24
Trygghet i Kristianstad centrum	24
Fysisk ordning och otrygghet	24
Social ordning och otrygghet	25
Utsatthet för brott och oro för brott	26
Konsekvenser av otrygghet	30
Skillnader i otrygghet i tid och rum	33
Fokusgruppsintervjun	35
Utemiljö	35
Utomhusstörningar	36
Oro för brott	37
Otrygghet	37

Konsekvenser av otrygghet.....	37
Polisnärvaro	38
Diskussion.....	38
Resultatdiskussion	38
Hur kan resultatet vara till användning för polisen?.....	41
Metoddiskussion	42
Slutsatser.....	44
Referenser	45
Bilaga 1. Informationsbrev & webbenkät.....	49
Bilaga 2. Informationsbrev & intervjuguide.....	57
Bilaga 3. Etikrådets utlåtande	60

INLEDNING

Trygghet är ett omtalat begrepp i dagens kriminalpolitik vilket speglas i regleringsbrev som delgetts polismyndigheten (Regeringen, 2016). I regleringsbrevet nämns bl.a. att polismyndigheten får ett tillskott till budgeten för att arbeta trygghetsskapande samt för att öka andelen uppklarade brott. Detta ska göras genom att förbättra utredningar gällande sexualbrott och förbättra samverkan mellan polismyndigheten och åklagarmyndigheten (a.a.). Trygghetsskapande- och brottsförebyggande åtgärder är ett aktuellt ämne där satsningar görs inom flera områden för att utveckla arbetet. Ett tecken på ämnets aktualitet och vikt är det nationella brottsförebyggande program som nyligen har lagts fram av regeringen (Regeringen, 2017). ”Tillsammans mot brott” är en utveckling av det tidigare nationella brottsförebyggande programmet ”Allas vårt ansvar” (Regeringen, 1996). Arbetet sker p.g.a. förändringar som skett i brottsligheten i samhället och för att lägga vikt vid förebyggande insatser mot brott som ska få medborgare att känna sig mer trygga (Regeringen, 2017).

Sedan 2006 har BRÅ årligen genomfört den nationella trygghetsundersökningen (NTU) som mäter befolkningens trygghet och utsatthet för brott m.m. på nationell nivå (BRÅ 2014). Undersökningen riktar sig till personer i åldern 16-79 år (a.a.). Andelen otrygga har mellan de senaste mätningarna, 2015 och 2016 ökat. Tidigare har otryggheten varit relativt stabil och även minskat. Det går att se skillnader mellan könen och över ålder (BRÅ, 2017a). Kvinnor uppger en högre otrygghet än män (a.a.). Otryggheten för båda könen ökar med ålder (a.a.). Dock så uppger även en hög andel unga kvinnor att de känner sig otrygga (a.a.). Allt fler oroar sig för att själv utsättas för eller att någon närstående ska utsättas för brott trots att brottsligheten ligger på en relativt stabil nivå. Dock med en liten ökning de senaste åren (a.a.). Skillnader mellan grupper finns även i andra kategorier såsom utsatthet för brott vilket gör det viktigt att studera vad skillnaderna beror på och även att arbeta efter den problembild som finns i olika kommuner (a.a.).

För att kartlägga otryggheten i samhället är det av vikt att göra det på lokal nivå för att få en så tydlig bild av problemet som möjligt och även för att kunna arbeta mer effektivt och kunskapsbaserat (Mellgren & Kronkvist, 2013). I regleringsbrevet till Polismyndigheten nämns det att polisen ska arbeta på lokalnivå. Detta för att öka hållbarheten för polisens arbete gentemot medborgarna och för att de ska kunna arbeta mer kunskapsbaserat (Regeringen, 2016). I polisens verksamhetsplan nämns liksom i regleringsbrevet att ett mer kunskapsbaserat polisarbete närmare medborgaren är den nutida inriktningen för den polisiära verksamheten (Polismyndigheten, 2017). Detta för att bättre kunna förebygga och förhindra brottslighet, men även för att öka tryggheten i lokalområdena. Polismyndighetens verksamhetsplan nämner också att det inom polismyndigheten ska arbetas för att medborgare ska känna sig trygga och för att rättssäkerhet och demokrati ska säkerställas (Polismyndigheten, 2017). Demokratisk inriktning innebär att medborgarna ska ha delaktighet i vad som beslutas i deras lokalmiljö. Därför har polisen i samverkan med kommunerna beslutat om att skapa medborgarlöfte till varje kommun (Polisen, 2015).

Det medborgarlöfte som getts Kristianstad är bl.a. att fokus ska ligga på trygghetsskapande arbete men även på centrum (Polisen, 2015). Centrum är ett område som utifrån medborgarlöftet uppges vara problemtyngt av bl.a. brottslighet (a.a.). Enligt områdespolisen i Kristianstad är de intresserade av att

veta hur tryggheten ser ut hos personer som vistas i Kristianstad centrum¹. Kristianstad är en stad med en negativ utveckling av tryggheten, enligt polisen i Kristianstads egen trygghetsmätning². Detta gäller på stadsnivå men även mätt över områdesnivå. I tidigare områdesundersökningar i Kristianstad har fokus legat på stadsdelarna ”Gamlegården”, ”Söder” och ”övriga stadsdelar”. Centrum är inte enskilt redovisat i dessa resultat. Därför fokuserar denna studie, efter förslag från områdespolisen i Kristianstad, på allmänhetens trygghetsupplevelse och oro för brott i centrum. Ett resultat som kan vara viktigt att nämna angående polisens egen trygghetsmätning för Kristianstad är att faktorer som är i anslutning till offentliga miljöer t.ex. individer som känner sig otrygga ute ensamma på kvällen och otrygghet på uteställen är områden där det skett en ökning i otrygghet³.

Centrum räknas till en offentlig miljö där alla ska kunna vistas och har rätt att kunna röra sig fritt utan att begränsas av att känna sig otrygga (Mellgren & Kronkvist, 2013). Att avhålla sig från att vistas i offentliga miljöer kan få vidare konsekvenser på både individnivå då livskvaliteten minskar samt på samhällsnivå då det finns risker att kriminaliteten på lång sikt ökar (Hale, 1996). Att arbetet sker efter kontext och efter de orsaker till otrygghet som finns där är väsentligt för att på ett effektivt sätt minska otryggheten för de mest otrygga (Smith et al., 2001).

Följande studie sker i samarbete med polisen i Kristianstad för att skapa en fördjupad bild av vad som gör att invånarna känner sig allt mer otrygga. Relevansen för trygghetsmätningen är hög av förutnämnda anledningar och kan vara till hjälp för att öka tryggheten för de som rör sig i Kristianstad centrum då arbetet baseras på kunskap om lokalområdet.

Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att genom en enkät och en fokusgruppsintervju studera tryggheten i Kristianstad centrum. Förhoppningen är att resultatet ska kunna hjälpa polisen i deras trygghetsskapande arbete. Syftet ligger till grund för nedanstående frågeställningar.

Frågeställningar

- Hur upplevs tryggheten i Kristianstad centrum?
- Vad finns det för faktorer som påverkar tryggheten i Kristianstad centrum?
- Vilka konsekvenser får otrygghet för individer i Kristianstad centrum?

KRISTIANSTAD

Kristianstad är en mindre stad i Skåne som räknas som en ”mindre stad eller tätort” i en landsbygdskommun (SKL, 2017). Kristianstadbygden har anor från tiden då Skåne tillhörde Danmark och staden Kristianstad byggdes upp under kung Christian IV år 1614 (Kristianstads kommun, 2017b). Kommunen Kristianstad har idag ca. 83000 invånare varav 37500 bor i staden Kristianstad (Kristianstads kommun, 2017a). Invånarantalet ökar ständigt från år till år och kommunen är till ytan den största i Skåne. Staden utvecklas ständigt och behovet

---

¹ Anders Haak, Gruppchef för brottsförebyggande- och ingripandeverksamheten Kristianstad, via personlig kommunikation, 2017-02-01

² Göran Svensson, Kommunpolis, Kristianstad, via personlig kommunikation, 2017-03-24

³ Ibid.

av bostäder blir allt större (Kristianstads kommun, 2016). Det finns i Kristianstad kommun även mycket fritidsaktiviteter att sysselsätta sig med och gott om möjligheter för uteliv i form av nattklubbar och barer (a.a.).

Kristianstad kommun vill skapa en trygg och säker miljö för alla (Kristianstads kommun, 2017c). En miljö där ingen ska behöva oroa sig för att gå ut i det egna bostadsområdet eller i andra offentliga miljöer. För Kristianstad finns ett nyskapat samverkanskoncept mellan olika aktörer som ska hjälpa åt att lyfta staden (Ernryd, 2016a). Konceptet kallas ”den orangea staden” och kom till efter att handbollslaget IFK Kristianstad tog SM-guld 2015. Laget spelar i orange och målet blev att få alla lag att spela i samma färger för att skapa ett enat Kristianstad. Detta spred sig vidare till det större konceptet som finns idag. Denna samverkan är värd att nämna då det på deras initiativ och i samarbete med bl. a. Länsförsäkringar Kristianstad nu genomförs trygghetsvandringar i staden med syftet att öka tryggheten (Ernryd, 2016b).

Kristianstad centrum

Kristianstad är idag en handelsstad dit många söker sig för att handla och vistas. I stadens centrum finns ett stort utbud av butiker blandade med restauranger, uteserveringar och lägenhetsbyggnader (Kristianstads kommun, 2017d). Galleria Boulevard som byggdes 2013 gav staden ytterligare butiker belägna i centrum (a.a.). Kristianstad centrum sträcker sig från Tivoliparken till Galleria Boulevard och däremellan finns kullerstensbelagda gågator och torg. Det är denna klassificering av centrum studien ämnar använda. Kristianstad utsågs till årets stadskärna 2014 (Svenska stadskärnor, 2017). Enligt Handelsstaden arbetas det kontinuerligt för en trygg och tillgänglig innerstad där alla ska trivas (Handelsstaden Kristianstad, 2014).

TIDIGARE FORSKNING

I följande avsnitt kommer olika aspekter av otrygghet presenteras. Avsnittet förklarar först begreppet otrygghet. Därefter presenteras tidigare forskning om otrygghet, oro för brott och dess konsekvenser ur ett teoretiskt perspektiv. Avsnittet innefattar även otrygghet från ett allmänt perspektiv men även ur ett mer fördjupat perspektiv över otrygghet i offentliga miljöer.

Vad är otrygghet?

Studier som mäter otrygghet och oro för brott har sedan 1990-talet använts i Sverige för att komplettera kriminalstatistik med individers egna upplevelser (Torstensson Levander, 2007). Genom mätningar på lokal nivå går det att få mer detaljerad information om hur den lokala miljön påverkar individers utsatthet för brott och otrygghet (a.a.). Sådana här studier kan senare användas i polisens praktiska arbete för att öka tryggheten i det studerade området (a.a.).

Det begrepp som ofta används inom forskningen när otrygghet diskuteras är ”fear of crime” (Torstensson Levander, 2007). Det här är ett mycket komplext och brett begrepp som ofta är tvetydigt (a.a.). Begreppet används som ett heltäckande begrepp och innefattar ofta olika begrepp som otrygghet, rädsla och risk m.m. (a.a.). Då det kan vara oklart vad det syftar till i ett visst sammanhang kan det anses vara ett klumpigt och otydligt begrepp som kan medföra förvirring (a.a.).

Ferraro & LaGrange (1987) har delat upp begreppet "fear of crime" i olika kategorier för att kunna förklara olika dimensioner som begreppet innefattar (se Figur 1). Modellen utgår från individens eget perspektiv samt utifrån ett allmänt perspektiv (Ferraro & LaGrange, 1987). Därefter utgår modellen även från en kognitiv och affektiv uppdelning. (a.a.). I den kognitiva-affektiva uppdelningen finns det tre kategorier som benämns som bedömningar, värderingar och känslor (a.a.). Bedömningarna ingår i den kognitiva delen och innefattar riskbedömningar för att själv utsättas för brott samt riskbedömningar för att andra ska utsättas för brott (a.a.). Värderingar och känslor ingår i den affektiva delen (a.a.). Värderingar handlar om oro för att själv utsättas för brott samt oro för att andra ska utsättas för brott (a.a.). Den sista kategorin, emotion, handlar om rädsla för att själv utsättas för brott samt rädsla för att andra ska utsättas för brott (a.a.). Den här förklaringsmodellen av "fear of crime" täcker in många aspekter av vad otrygghet är och är därmed användbar för att definiera begreppet.

Figur 1. Klassificering av olika dimensioner av otrygghet

Perceptioner			
	<i>Kognitiv</i>	<i>Affektiv</i>	
<i>Referensram</i>	Riskbedömning	Värdering	Emotion
<i>Generell</i>	Risk för andra ska utsättas för brott	Oro för att andra ska utsättas för brott	Rädsla för att andra ska utsättas för brott
<i>Individuell</i>	Risk för att själv utsättas för brott	Oro för att själv utsättas för brott	Rädsla för att själv utsättas för brott

---

Källa: Ferraro & LaGranges (1987) klassificering av fear of crime

Vem utsätts för brott och hur påverkas tryggheten?

I statistiken för anmälda brott från 2016 går det att se en liten ökning sedan 2007 (BRÅ, 2017b). Det är dock viktigt att vara aktsam gällande anmälda brott då underrapportering leder till att många brott aldrig anmäls och inte kommer till polisens kännedom (a.a.). Även överrapportering förekommer då det kan visa sig att en del anmälningar inte är något brott. I NTU mäts självrapporterade data om utsatthet för brott vilket skiljer sig från anmälda brott. NTU visar att brottsligheten har minskat de senaste åren med en liten ökning vid senaste mätningen (BRÅ, 2017a). I resultaten från NTU 2016 kan en ökning av brott mot person ses öka något det senaste året (BRÅ, 2017a). Brott mot person är brott som är riktade direkt mot en person, t.ex. misshandel och sexualbrott, Dessa är brott som ofta inträffar i offentliga miljöer (Oksan & Bige, 2016).

Flera studier har funnit ett samband mellan tidigare utsatthet för brott och en ökad otrygghet (BRÅ 2017a; Ceccato & Bamzar 2016). Beroende på vilken brottstyp en individ har utsatts för påverkas otrygghetskänslan olika mycket (Hale 1996). Forskning visar att individers rädsla för att utsättas för en viss brottstyp har ett

samband med vilken brottstyp de tidigare blivit utsatta för (Hale, 1996). T.ex. så skapar en tidigare utsatthet för personbrott en ökad rädsla för personbrott. Sambandet är dock tvetydigt och många studier menar att otryggheten inte enbart har ett samband med personliga erfarenheter och upplevelser. Otryggheten påverkas även av vad individer hör av andra (Hale 1996; McConnell 2008; Mellgren & Kronkvist, 2013). Individers utsatthet för brott har en spridningseffekt till andra individer i den utsattes närhet (McConnell, 2008). Denna s.k. ”ripple effect”, leder till att individer som inte själva har utsatts för något brott upplever en större otrygghet och oro för brott (McConnell, 2008; Morrison et al., 2007). Om en individ kan relatera till den som har blivit utsatt ökar sårbarheten vilket leder till en högre otrygghet (Hale, 1996). Även större händelser såsom terroristattacker kan påverka tryggheten hos både direkta och indirekta offer genom att människor ändrar sitt beteende och sitt sätt att tänka i vardagen (Mellgren & Kronkvist, 2013). Dådet i Stockholm den 7 april 2017 (Lucas, 2017) då en lastbil körde in i Åhléns köpcenter på Drottninggatan kan med andra ord ha påverkat trygghetskänslan hos människor i hela Sverige. Detta även om risken att bli utsatt för terrordåd och liknande händelser är liten (Mellgren & Kronkvist, 2013).

Det finns många olika faktorer som kan kopplas till otrygghet. Två av de vanligaste faktorerna som i många fall har en inverkan på otrygghetsupplevelsen är kön och ålder. Kvinnor och äldre är grupper som ofta uppger en hög otrygghet (Hale, 1996).

Kvinnor

De som i störst utsträckning uppger att de utsatts för brott mot person är kvinnor, även om det är relativt lika mellan könen. De brottstyper som kvinnor oftast utsätts för är sexualbrott och trakasserier (BRÅ, 2009; BRÅ, 2017a). Utsatthet för sexualbrott och trakasserier är vanligast bland unga kvinnor (BRÅ, 2017a). Kvinnor uppger också en högre upplevd otrygghetskänsla (BRÅ, 2017a; Oksan & Bige, 2016). Det kan delvis förklaras genom att kvinnor ofta oroar sig för att utsättas för sexualbrott vilket är en brottstyp som de flesta män inte oroar sig för (a.a.). En viktig aspekt att ta upp när det gäller sexualbrott är tesen om ”shadow of sexual assault” (Ferraro, 1996; Özascilar, 2013). Ferraro (1996) testade tidigt tesen om ”shadow of sexual assault”. Här visar sig kvinnor uppleva en större oro för brott, främst sexualbrott, vilket även leder till en ökad riskuppfattning gällande andra brott (Ferraro 1996; Özascilar, 2013). Det handlar då ofta om våldsbrott utan sexuell karaktär (Ferraro, 1996; Özascilar, 2013). Oron att utsättas för sexualbrott sprider sig med andra ord som en skugga till andra brottstyper och gör kvinnor mer otrygga vilket styrker tesen om ”shadow of sexual assault” (a.a.). Skillnaden i utsatthet mellan könen varierar mellan olika brottstyper (BRÅ, 2017a). Skillnaden är störst när det gäller sexualbrott (Özascilar 2013). Sexualbrott är en brottstyp som ofta sägs ha ett stort mörkertal p.g.a. dess känslighet. Det innebär att färre väljer att anmäla sexualbrott jämfört med t.ex. inbrott. Detta särskilt om gärningspersonen är känd för offret (BRÅ, 2017b).

Utifrån Oksan & Biges (2016) studie är den brottstyp som kvinnor mest frekvent utsätts för verbala övergrepp från främlingar i offentliga miljöer. Näst efter kommer ovälkommen uppmärksamhet från främmande person, sexuella övergrepp från en främling på gatan och förföljelse av främmande person (Oksan & Bige, 2016). Brotten som är vanligast förekommande i studien har skett i offentlig miljö vilket kan föranleda kvinnornas otrygghetskänsla i just dessa

miljöer. I Oksan & Biges (2016) studie uppger ca. 75 % av kvinnorna att de känner sig otrygga att vistas ensamma i offentliga miljöer. Resultaten antyder att kvinnor till stor del utsätts för sexualbrott och trakasserier och att de påverkas i sitt vardagsliv i större utsträckning än männen (a.a.). Morrison et al. (2007) nämner att kvinnors utsatthet kan få konsekvenser även för andra kvinnor i samhället. Risken för att utsättas för sexualbrott upplevs som stor och därför väljer många kvinnor att begränsa sin vardag som en effekt av oron (a.a.).

I en studie om skillnader mellan könen i förhållande till kontext visar resultatet att kvinnor är mer känsliga vad gäller kontextens inverkan på deras trygghetskänsla (Smith et al., 2001). Fysiska ordningsstörningar som dålig belysning och ensliga platser har en negativ effekt på kvinnors trygghet (Oksan & Bige 2016). Kvinnors otrygghet påverkas med andra ord av hur stor risk de uppfattar i ett område medan männen påverkas mer av den faktiska risken som finns där och egna svagheter som påverkar sårbarheten såsom låg utbildning och ökad ålder (Smith et al. 2001). Kvinnor uppfattar också risker i större utsträckning än män och det kan bero på att de uppfattar sig som mer sårbara och att de ofta utsätts för trakasserier p.g.a. sitt kön kan öka uppfattningen att de är otrygga i sitt område (a.a.)

Otrygghet varierar också i hur platsen ser ut. Otrygghetskänslan för kvinnor är hög där de känner sig isolerade, såsom i t.ex. skogsmiljö (Oksan & Bige, 2016). Andra platser där de känner sig otrygga är platser med dålig belysning och miljöer där de vistas i mer exponerande kläder (a.a.). Resultaten från Özascilar's studie visar också att nivån av fysisk ordning också har en effekt på oro att utsättas för egendomsbrott samt otrygghet. När kvinnorna agerade för att undvika de fysiska ordningarna minskade oron att utsättas för egendomsbrott (Özascilar, 2013). Detta innebär att kvinnor påverkas i sitt vardagsliv och ofta väljer strategier för att kunna känna sig mer trygga.

Äldre

Äldre individer uppger ofta en hög otrygghet i förhållande till en låg utsatthet (BRÅ 2017a; Lidskog 2006). Detta visar också resultaten från en studie som jämför äldres otrygghet i förhållande till kontexten på bostadsområdet (Akers et al., 1987). Sambandet mellan otrygghet och utsatthet är svagt (a.a.). Äldres otrygghet har ett samband med risknivån i området de bor i och är högre där risken att utsättas är större såsom i städer (Akers et al. 1987; Hale, 1996). Lidskog (2006) menar att anledningen att så många äldre är otrygga jämfört med de yngre kan bero på att oron för att utsättas för brott påverkas av att det får stora negativa konsekvenser av att utsättas för brott som äldre. Den låga utsattheten kan i sin tur bero på att äldre väljer att avhålla sig från att vistas ute sena kvällar då det finns en förhöjd risk att utsättas för våldsbrott (Lidskog, 2006).

Ceccato & Bamzar (2016) studerar äldres utsatthet för brott och upplevelser av otrygghet i offentliga miljöer. Studien är från Stockholm och fokuserar på äldre individer då medellivslängden i Sverige blir allt högre (Ceccato & Bamzar, 2016). Därmed är de äldres upplevelse av otrygghet viktig då de allt längre upp i åldern ska kunna vistas i offentliga miljöer utan att begränsas och utan att livskvaliteten minskar. Äldre utsätts främst för rån, överfall och våld (Ceccato & Bamzar 2016). Akers et al. (1987) uppger också att äldre oftare än yngre utsätts för personrån, ficktjuvar och väskryckning. Det kan bero på att äldre är ett lättare och lämpligt offer för dessa brott (Lidskog, 2006). Otryggheten hos äldre påverkas av att de känner sig mer sårbara än yngre personer och att bli utsatt för brott får mer

negativa konsekvenser för den personliga hälsan än för yngre individer (Hale, 1996; Lidskog, 2006). Äldre uppfattar det absoluta närområdet närmast bostaden som mest tryggt, vilket kan leda till att de håller sig hemma (Ceccato & Bamzar 2016). Dessutom kan äldre också vara mer fysiskt hindrade att försvara sig om de skulle bli utsatta vilket gör att risken att utsättas för våld känns allt mer hotande och otryggt (Ceccato & Bamzar, 2016; Hale, 1996).

Äldre personer avhåller sig ofta från att vistas ute i offentliga miljöer vilket kan påverka deras livskvalitet negativt (Hale, 1996). Det kan bli omständligt att ta sig mellan olika platser om de behöver promenera en längre väg för att undvika ställen som upplevs som otrygga. Det kan försvåra det sociala livet och leda till en känsla av isolering i det egna hemmet (Ceccato & Bamzar, 2016; Hale, 1996).

Otrygghet i offentliga miljöer

Otrygghet i offentliga miljöer kan påverkas av hur platsen är uppbyggd och planerad. Höga byggnader med lägenheter och butiker minskar möjligheterna för individer att övervaka vad som händer i deras närmiljö (Ceccato & Bamzar, 2016; Hale, 1996). Denna uppbyggnad kan leda till ökad otrygghet för de som vistas där då de inte har tryggheten i att det finns övervakning i form av boende som enkelt kan se vad som sker på gatan (Ceccato & Bamzar, 2016; Hale 1996). Det finns även forskning om att det i innerstaden ofta råder mindre samhörighet mellan de boende (Lidskog, 2006). I miljöer där det både finns butiker och lägenheter minskar samhörigheten än mer (a.a.). Hyreslägenheter innebär att individerna som bor där inte känner ett lika stort ansvar för sitt boende och sitt område (a.a.). Möjligheterna att övervaka sina grannar och personer som vistas i området minskas då det är många boende och höga byggnader som rent fysiskt inte tillåter en god översyn av området (Ceccato & Bamzar, 2016; Lidskog, 2006).

Välbelysta offentliga miljöer såsom ett stadscentrum med belysta gågator, kan däremot inbjuda individer att vistas i den offentliga miljön och minska känslan av otrygghet (Lidskog, 2006). Belysning är också en viktig faktor för att minska otryggheten (Hale, 1996). Med en ökad närvaro av kapabla väktare skapas en social kontroll över vad som sker i centrum och med det övervakning som kan avvärja att brott begås samt öka tryggheten (Felson & Cohen, 1979). Sociala ordningsstörningar som berusade personer, obehagliga personer m.m. i offentlig miljö har både teoretisk koppling till broken windows-teorin (Wilson & Kelling, 1982) men även till otrygghetskänslor och har en empiriskt testad effekt i andra studier (Oksan & Bige, 2016; Sampson & Raudenbush, 1996). Sampson och Raudenbush (1996) testar den sociala och fysiska ordningens effekt på samhället och den offentliga miljön. Det går att se att den sociala ordningen i den offentliga miljön har ett samband med utsatthet för brott även om detta samband är svagt. Utsattheten i ett område har däremot ett starkare samband med den kontroll som utövas av de som befinner sig där (Sampson & Raudenbush, 1996).

Brunton-Smith och Sturgis (2011) visar att tryggheten påverkas av hur länge individen har varit bosatt i ett område. Personer som bott en längre tid i stadsregioner är ofta mer otrygga än de som bott där en kort tid. I områden på landsbygden är det tvärtom. Detta kan bero på boendestabiliteten i områdena (a.a.). Boendestabiliteten är ofta högre på landsbygden och möjligheterna för att kunna flytta till ett säkrare ställe är mindre för de som bor i storstadsregioner. De sistnämnda oroar sig därför mer över om deras område förfaller då de inte kan förflytta sig därifrån (a.a.).

Tryggheten i staden kan också variera mellan olika tidpunkter på dygnet (Ceccato & Bamzar, 2016; Lidskog, 2006; Mellgren, 2011b). Anledningen till att individer vistas i en stad varierar naturligt efter tidpunkt på dygnet (Lidskog, 2006). På dagen vistas de flesta i staden p.g.a. arbete eller för att handla, men det förändras framåt kvällen (Lidskog, 2006). I centrala delar av en stad, belagda med många butiker, ökar ofta känslan av otrygghet efter stängningsdags då det inte är lika mycket liv och rörelse på gatorna runt butikerna som tidigare under dagen (Lidskog, 2006). Otrygghetskänslan är oftast högst under kvällar och nätter (BRÅ, 2017a). Detta kan hänvisas till att det är en mer tillåtande miljö för att begå brott då färre människor kan se vad som försiggår och risken att bli upptäckt minskar (BRÅ, 2017a; Felson & Cohen, 1979). Otryggheten ökar både p.g.a. mörkret men även då färre personer kan avvärja brott och risken att utsättas för brott då upplevs som högre (Ceccato & Bamzar, 2016; Mellgren, 2011a; Mellgren, 2011b).

Trygghetsupplevelsen i en stad kan beskrivas som en effekt av de friktioner som inträffar mellan människor i det offentliga rummet (Lidskog, 2006). Förutsättningarna för att alla ska känna sig trygga är att alla kan ta del av staden och dess offentliga miljöer. Tidigare forskning visar att otrygghet är beroende av social kontroll i ett område (Mellgren, 2011a). Samma gäller för utsattheten för brott. Ju lägre social kontroll desto högre otrygghet och utsatthet för brott (a.a.). Tryggheten är i dagens mångkulturella samhälle beroende av att alla kan vara delaktiga i de offentliga miljöerna utan att känna sig hindrade av otrygghet. Lidskog (2006) påpekar att det kan vara svårt att få alla individer att uppfatta trygghet som samma sak då det finns kulturella skillnader. När majoriteten av befolkningen anser att trygghet bör skapas efter vissa riktlinjer är det inte säkert att alla håller med om att dessa riktlinjer är rätt för dem. Detta riskerar att leda till otrygghet p.g.a. ett utanförskap (Lidskog, 2006).

Polisen i Kristianstad har genomfört en trygghetsundersökning på delområdesnivå. Mätningen visar att otryggheten över lag ökar i Kristianstad⁴. I resultatet presenteras ingen demografisk information om respondenterna vilket gör det svårt att se skillnader mellan grupper av individer. Mätningen visar dock att de problem som har ökat i Kristianstad mellan 2012 och 2016 är fysisk oordning och alla former av social oordning. Det gäller främst narkotikapåverkade personer, ungdomsgång och folk som bråkar. Utsattheten för brott ligger på en relativt stabil nivå medan oron för att utsättas för brott minskat något över alla brottstyper, dock har andelen som oroas sig för misshandel och överfall ökat⁵.

Konsekvenser av otrygghet

Otrygghet är ett viktigt område att studera främst med tanke på de konsekvenser problemet kan medföra på individnivå och för samhället i stort (Hale, 1996). Otrygghet kan leda till att människor begränsar sina liv genom att stanna hemma där de känner sig trygga (a.a.). Många väljer att inte gå ut på kvällen då det upplevs som otryggt (a.a.). Ytterligare en konsekvens kan vara att individer väljer att undvika olika aktiviteter som att gå ut, resa med kollektivtrafik eller undvika olika nöjeslivsaktiviteter (a.a.).

---

⁴ Göran Svensson, Kommunpolis, Kristianstad, via personlig kommunikation 17-03-24.

⁵ Ibid

Utsatthet för brott eller andras utsatthet kan som tidigare nämnt leda till en ökad otrygghetskänsla (BRÅ, 2017a; Hale, 1996; McConnell, 2008). Även individer som har bevittnat ett brott uppger en ökad otrygghet (a.a.). Utsatthet för brott får en spridningseffekt ”ripple effect” som sprider sig till den utsattes närstående, personer som arbetar med den utsatte samt till samhället i stort (McConnell, 2008; Morrison et al., 2007). Denna spridningseffekt gäller för alla brottstyper (Ferraro, 1996). För de allra flesta som uppger en ökad otrygghet leder den inte till några direkta konsekvenser för individens livskvalitet. Det finns dock en grupp individer vars liv påverkas negativt. Enligt BRÅ (2017a) uppgav 34 % av de tillfrågade att de någon gång under det senaste året hade valt en annan väg på grund av sin rädsla för brott. Strax över 10 % angav även att de hade avstått från en aktivitet till följd av sin rädsla och strax över 20 % menade att deras livskvalitet påverkades av deras otrygghet (BRÅ 2017a.).

Kvinnors livskvalitet påverkas oftare än mäns av otrygghet (BRÅ, 2017a). Kvinnor väljer i högre utsträckning än män alternativa vägar eller avstår helt från att delta i någon aktivitet (a.a.). Kvinnor påverkas även i hög grad av en oro att utsättas för sexualbrott p.g.a. tidigare utsatthet eller att de hört att någon har utsatts för det (Morrison et al 2007; Oksan & Bige, 2016). Otryggheten leder till att kvinnor gärna vill ha sällskap om de ska gå ut (Oksan & Bige 2016). De överväger även att lära sig självförsvar och liknande för att känna sig tryggare och för att kunna försvara sig (a.a.). Nästan alla kvinnor i Oksan & Biges (2016) studie uppger att deras frihet begränsas p.g.a. otrygghet och att de anpassar sitt vardagsliv efter otryggheten (a.a.).

För den enskilda individen kan otrygghet leda till att en individ ändrar sitt beteendemönster för att undvika platser som upplevs som otrygga (Box et al. 1988). Det finns en risk att individen väljer att stanna hemma istället för att gå ut (a.a.). Individens rörelsemönster kan förändras genom att hen väljer att undvika att befinna sig på en del platser, gå på en del gator, undvika publika transportmedel och undvika olika sociala aktiviteter (a.a.). Att rutinaktiviteterna ändras så att individer väljer att stanna hemma eller inte vistas i offentliga miljöer kan mycket väl leda till att de känner sig tryggare där de befinner sig (Garofalo, 1981). Men genom att undvika att befinna sig i områden där brottsligheten upplevs som hög så minskar den sociala kontrollen i området (a.a.). Detta kan i sin tur leda till att den faktiska brottsligheten ökar (a.a.). Det beror på att det skapas miljöer som gör det enklare för gärningspersoner att komma åt lämpliga objekt utan att riskera upptäckt av kapabla väktare (Felson & Cohen, 1979).

METOD

Till den här uppsatsen har både en kvalitativ och en kvantitativ ansats använts. En enkätundersökning i form av en webbenkät har genomförts för att få en bred bild av hur tryggheten i Kristianstad centrum ser ut. Därefter har en fokusgruppsintervju genomförts för att få en fördjupad bild av hur individer upplever tryggheten i Kristianstad centrum.

Avgränsningar

Till centrum räknas i denna studie innerstaden såsom gågator, Galleria Boulevard och torgen. Det egna bostadsområdet och otryggheten där kommer inte

presenteras i resultatet. Studien riktar sig till såväl boende i Kristianstad som till personer som bor på andra orter men på grund av arbete, skola eller av andra anledningar rör sig i Kristianstad centrum. Dock eftersöks endast svar angående trygghetsupplevelser ur ett personligt perspektiv i förhållande till Kristianstad centrum som offentlig miljö. För att få delta i undersökningen ska respondenten vara minst 18 år och därmed är fokus inte på ungdomars otrygghetsupplevelse. Avgränsningar har även gjorts till att enbart dela enkäten i webbform via sociala medier och internetforum av olika slag, främst Facebook.

Webbenkät

Webbenkäten består av 17 olika frågor som tillsammans är användbara vid mätningen av trygghet. Frågorna är indelade i olika teman som grundfrågor, utemiljö, utomhusstörningar, utsatthet för brott, oro för brott och otrygghet. Majoriteten av frågorna är bundna med fasta svarsalternativ. Det finns dock även några öppna frågor där respondenterna själva har kunnat formulera ett mer utförligt svar för att undvika begränsad insikt om individernas upplevda otrygghet. Valet att genomföra en webbenkät beror på att de främsta fördelarna är att det är en kostnadseffektiv och tidseffektiv metod (Bryman, 2011). Det går dessutom att nå ut till ett stort antal personer på ett enkelt och smidigt sätt (a.a.). De främsta nackdelarna med metoden är att enkäten endast når ut till de individer som har tillgång till internet vilket innebär att en del personer inte får en chans att delta i studien (a.a.). Det kan leda till en underrepresentation av till exempel äldre då det ofta är yngre som använder sociala medier. Även utstötta grupper i samhället såsom hemlösa kan tänkas vara underrepresenterade i resultatet.

Ett vanligt problem med webbenkäter är att de kan ge låg svarsfrekvens och ett högt internt bortfall då deltagarna tröttnar på att fylla i enkäten och att det är enkelt att hoppa över en del frågor (Trost, 2012). Ytterligare en nackdel är att deltagare kan oroa sig för sin konfidentialitet då det finns en risk att hackare kan komma åt data eller att materialet inte förvaras säkert (Bryman, 2011). Av den anledningen har det i denna studie varit viktigt vid val av enkätprogram att svaren från respondenterna ska krypteras.

Urval

Urvalet till webbenkäten är okänt då den är öppen för alla som har tillgång till länken. Därmed går det inte att styra över vilka som besvarar enkäten och ett urval kan inte göras. Enkäten riktar sig till alla som rör sig i Kristianstad centrum och som är minst 18 år gamla. För att få tag på respondenter har länken till enkäten spridits via sociala medier, främst Facebook. Den har även delats i grupper som är relaterade till Kristianstad, t.ex. "Vad händer i Kristianstad?" för att kunna nå ut till så många personer som möjligt. Dessutom har "Handelsstaden Kristianstad" hjälpt till att sprida den på deras Facebooksida och i ett av deras nyhetsblad.

Teman och innehåll

Nedan presenteras innehållet i de frågor som ingår under de olika teman som enkäten delats in i. För att se enkäten i sin helhet, se bilaga 1.

Grundfrågor

De första frågorna som ställs i enkäten handlar om respondenternas demografi. Den första frågan är "Kön" och besvaras genom att välja mellan alternativen "Man", "Kvinna" eller "Annat". Frågan "Ålder" är en öppen fråga där

respondenten själv får fylla i sin ålder. Frågan ”Bor du i Kristianstad?” kan besvaras genom alternativen ”Ja” eller ”Nej”.

Utemiljö

Frågorna om utemiljön handlar om nedskräpning, skadegörelse och dålig belysning. Först får respondenterna svara på frågan ”Hur upplever du förekomsten av följande ordningsstörningar i Kristianstad centrum?”. Respondenterna får på en femgradig skala ange vilken nivå de anser att de olika ordningsstörningarna ligger på, från ”Ingen oordning” (1) till ”Mycket oordning” (5). Den andra frågan lyder ”Upplever du följande ordningsstörningar som ett problem i Kristianstad centrum?” med hänvisning till nedskräpning, skadegörelse och dålig belysning. Här får respondenterna välja mellan alternativen ”Ja”, ”Nej” eller ”Vet ej” för var och en av de olika ordningsstörningarna. Den sista frågan under temat är ”Påverkar följande ordningsstörningar din trygghetskänsla i Kristianstad centrum?”. Även här är svarsalternativen för de olika ordningsstörningarna ”Ja”, ”Nej” eller ”Vet ej”.

I analyserna för temat utemiljö har variablerna gällande förekomst av fysisk oordning från början fem svarsalternativ rangordnat från ”Ingen oordning”(1) till ”Mycket oordning”(5). Steg ett och två på skalan har slagits ihop till ”Lite”, steg tre på skalan kategoriseras som ”En del” och steg fyra och fem på skalan har slagits ihop till ”Mycket”. Därmed blev de nya kategorierna ”Lite”, ”En del” och ”Mycket”.

Utomhusstörningar

Den första frågan om utomhusstörningar lyder ”Hur ofta upplever du följande ordningsstörningar i Kristianstad centrum?”. De ordningsstörningar som frågan syftar till är ”Alkohol/narkotikapåverkade personer”, ”Folk som bråkar och slåss”, ”Kvinnor som antastas”, ”Ungdomsgång som bråkar och slåss”, ”Bilar som kör för fort” samt ”Buskörning med bil/moped/MC”. Respondenterna får ange på en femgradig skala hur ofta de anser att de olika utomhusstörningarna förekommer, rangordnat från ”Aldrig” (1) till ”Mycket ofta” (5). Därefter får de för var och en av de olika störningarna besvara frågan ”Upplever du följande utomhusstörningar som ett problem i Kristianstad centrum?”. Svarsalternativen på frågan är ”Ja”, ”Nej” eller ”Vet ej”. Den sista frågan under temat lyder ”Påverkar följande utomhusstörningar din trygghet i Kristianstad centrum?”. Även på den frågan är svarsalternativen ”Ja”, ”Nej” eller ”Vet ej”.

Variablerna gällande förekomst av social oordning hade från början fem svarsalternativ rangordnat i en skala från ”Aldrig”(1) till ”Mycket ofta”(5). Alternativ ett och två på skalan har slagits ihop till ”Sällan”, svarsalternativ tre blir kategori ”Ibland” och svarsalternativ fyra och fem har slagits ihop till ”Ofta”. Därmed blir de nya kategorierna ”Sällan”, ”Ibland” och ”Ofta”.

Utsatthet för brott

Detta tema är indelat i frågor där respondenterna får besvara om de utsatts för något brott det senaste året med alternativen ”Ja”, ”Nej” och ”Vet ej”. Om respondenterna svarat ”Ja” ombeds de även att besvara frågan om de då utsatts för brott i Kristianstad centrum. Svarsalternativen för denna fråga är samma som för föregående fråga. I temat tas också frågor upp om respondentens uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige respektive Kristianstad. Frågorna angående detta ämne är ”Tror du att antalet brott i Sverige har ökat, minskat eller varit

oförändrade det senaste året?” samt ”Tror du att antalet brott i Kristianstad centrum har ökat, minskat eller varit oförändrade det senaste året?”. För bägge frågorna är svarsalternativen ”Ökat kraftigt”, ”Ökat lite”, ”Varit oförändrade”, ”Minskat lite”, ”Minskat kraftigt” eller ”Vet ej”.

Variabeln om deltagarna tror att brottsligheten i Kristianstad har ökat har kodats om i analyserna. Alternativen ”Ökat kraftigt” och ”Ökat lite” har slagits ihop till ”Ökat” och alternativen ”Minskat lite” och ”Minskat kraftigt” har slagits ihop till ”Minskat”. Därmed blir kategorierna istället ”Ökat”, ”Oförändrat” och ”Minskat”.

Oro för brott

Gällande oro för brott så efterfrågas ”Har du någon gång under det senaste året känt dig orolig för att utsättas för något brott när du vistats i Kristianstad centrum?”. Svarsalternativen är ”Ja”, ”Nej” och ”Vet ej”. Om respondenterna svarar ”Ja” ombeds de att uppge vilka brottstyper de oroar sig för med frågan ”Om ja, vilken specifik brottstyp är du orolig att du ska utsättas för?”. Svarsalternativen är ”Rån”, ”Misshandel”, ”Sexualbrott”, ”Hot”, ”Cykelstöld”, ”Vandalisering av fordon” och ”Övrigt” och det är en flervalsfråga där de kan välja mer än ett alternativ. Vid valet ”Övrigt” så ges respondenterna möjlighet att själva uppge vilken brottstyp de oroar sig för. Inom temat oro för brott frågas respondenterna också ”Har du någon gång under det senaste året känt dig orolig för att någon du känner ska utsättas för brott när hen har vistats i Kristianstad centrum?”. Svarsalternativen är ”Ja”, ”Nej” och ”Vet ej”. Om respondenterna svarar ”Ja” ombeds de svara på följdfrågan ”Om Ja, har det hänt mycket ofta, ganska ofta, ganska sällan eller mycket sällan?”. På följdfrågan är svarsalternativen ”Mycket ofta”, ”Ganska ofta”, ”Ganska sällan” eller ”Mycket sällan”.

På frågan om hur ofta en individ oroar sig för att någon den känner ska utsättas för brott i Kristianstad centrum var svarsalternativen från början ”Mycket ofta”, ”Ganska ofta”, ”Ganska sällan” och ”Mycket sällan”. De här svaren har dikotomiserats så att alternativen ”Mycket ofta” och ”Ganska ofta” har slagits ihop till ”Ofta” och alternativen ”Ganska sällan” och ”Mycket sällan” har slagits ihop till ”Sällan”. De nya kategorierna därmed ”Ofta” och ”Sällan”.

Otrygghet

I detta tema tas frågor upp som rör respondenternas otrygghetskänsla i Kristianstad centrum. Först besvaras frågan ”Känner du dig någon gång otrygg när du befinner dig i Kristianstad centrum?”. Frågan besvaras genom att välja mellan alternativen ”Mycket ofta”, ”Ganska ofta”, ”Ganska sällan”, ”Aldrig” eller ”Vet ej”. Om respondenterna svarar att de någon gång känner sig otrygga i Kristianstad centrum ombeds de att besvara följdfrågan ”Om du känner dig otrygg, vid vilken tid på dygnet känner du dig otrygg?”. Här kan de svarande välja antingen ”Morgon/dagtid”, ”Kvälls/natttid”, ”Alla tider på dygnet” eller ”Vet ej”. Respondenterna frågas också varför de känt sig otrygga i Kristianstad centrum vid den tidpunkt de angett med frågan ”Vad är det som får dig att känna dig otrygg just då?”. Denna fråga kan besvaras genom alternativen ”Rädsla för att utsättas för brott”, ”Enskilda personer”, ”Ungdomsgång”, ”Stökig miljö” och ”Övrigt”. Här kan de svarande välja flera alternativ och för alternativet ”Övrigt” ges de möjlighet att själva uppge vad som får dem att känna sig otrygga i Kristianstad centrum vid ovan nämnda tidpunkt. Respondenterna får också besvara frågan ”Finns det någon särskild plats i Kristianstad centrum som du upplever som

otrygg?”. Svartalternativen är ”Ja”, ”Nej” eller ”Vet ej”. Om respondenterna uppger att det finns en särskild plats så ombeds de besvara den öppna frågan ”Om ja, uppge med egna ord vart i centrum det är du känner dig otrygg.”.

Variabeln ”Otrygghet i Kristianstad” hade från början svartalternativen ”Mycket ofta”, ”Ganska ofta”, ”Ganska sällan”, ”Aldrig” och ”Vet ej”. Vid omkodningen slogs alternativen ”Mycket ofta” och ”Ganska ofta” ihop till ”Ofta”. Därmed blev de nya alternativen ”Ofta”, ”Sällan” och ”Aldrig”.

Konsekvenser av otrygghet

Temat otrygghet innefattar också frågor om konsekvenser av otryggheten. Första frågan lyder ”Har du någon gång under det senaste året valt att ta en annan väg eller ett annat färdssätt då du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum?”. Om respondenterna svarar ja ska de svara på en följdfråga angående hur ofta detta hänt med frågan ”Om Ja, har det hänt mycket ofta, ganska ofta, ganska sällan eller mycket sällan?”. En annan fråga angående konsekvenserna av otryggheten är om respondenten avhållit sig från aktiviteter. Frågan lyder ”Har du någon gång under det senaste året avstått från någon aktivitet i Kristianstad centrum, t.ex. promenad, bio eller träffa någon, därför att du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?”. Respondenterna har här svartalternativen ”Ja”, ”Nej” och ”Vet ej”. Om respondenten uppger ja på föregående fråga så kommer följdfrågan ”Om ja, har det hänt mycket ofta, ganska ofta, ganska sällan eller mycket sällan?”. Svartalternativen för följdfrågan är ”Mycket ofta”, ”Ganska ofta”, ”Ganska sällan” och ”Mycket sällan”.

På frågorna om hur ofta en individ har valt en annan väg/färdssätt och hur ofta en individ har avstått från att delta i en aktivitet var svartalternativen från början ”Mycket ofta”, ”Ganska ofta”, ”Ganska sällan” och ”Mycket sällan”. De här svaren har dikotomiserats så att alternativ ”Mycket ofta” och ”Ganska ofta” har slagits ihop till ”Ofta” och alternativen ”Ganska sällan” och ”Mycket sällan” har slagits ihop till ”Sällan”. De nya kategorierna blev då ”Ofta” och ”Sällan”.

För frågan ”Påverkar din oro för brott din livskvalitet negativt?” är svartalternativen ”Ja”, ”Nej” eller ”Vet ej”. Inom temat otrygghet hamnar också frågan ”Har du någon gång under det senaste året känt dig otrygg när du vistats i utelivet i Kristianstad centrum? (ex. barer, restauranger, klubbar)”. Här kan respondenterna välja att svara ”Nej, aldrig”, ”Ganska sällan”, ”Ganska ofta”, ”Mycket ofta” eller ”Vet ej”. På detta följer en fråga riktad till de respondenter som någon gång känt otrygghet i utelivet. Denna fråga lyder ”Om du har känt dig otrygg i Kristianstad centrums uteliv, beskriv senaste gången.”. Det är en öppen fråga där respondenterna uppmanas att beskriva senaste gången de kände sig otrygga i utelivet.

För att undersöka hur respondenterna påverkats av händelserna i Stockholm den 7 april 2017 så efterfrågas hur händelsen har påverkat respondenternas allmänna otrygghetskänsla samt otrygghetskänslan i Kristianstad centrum. Frågorna som ställs är ”Hur har händelserna i Stockholm den 7 april i år och liknande händelser påverkat din allmänna trygghetskänsla?” och ”Hur har händelserna i Stockholm den 7 april i år och andra liknande händelser påverkat din trygghetskänsla i Kristianstad centrum?”. De svarande kan besvara de bägge ovanstående frågorna genom att välja ”Känner mig mer otrygg”, ”Oförändrat”, ”Känner mig mer trygg” eller ”Vet ej”.

Bortfall

Sammanlagt samlades 215 enkätsvar in. Då åtta stycken av de som hade besvarat enkäten uppgav en ålder under 18 år exkluderades deras enkäter och 207 svar har analyserats. I enkätundersökningar är bortfall ett vanligt problem. Det kan vara internt och externt bortfall (Bryman, 2011). Det interna bortfallet innebär att respondenterna väljer att inte svara eller missar att svara på någon fråga vilket ger resultatet för den frågan ett saknat värde. För att minska det interna bortfallet har svarsalternativet "Vet ej" funnits på majoriteten av frågorna. Trots det har det på nästan alla frågor förekommit ett internt bortfall. På de flesta frågor är bortfallet litet men på några frågor är det större vilket innebär att värdefull information missas. Det externa bortfallet är de som väljer att inte besvara enkäten trots att de fått den tilldelad sig. I den här webbenkäten är det svårt att uttala sig om det externa bortfallet då det inte går att veta hur många som har haft möjlighet att delta i studien. Det finns en risk att individer väljer att klicka på enkätlänken men sedan avstår från att besvara den.

Analys av enkäten

Alla variabler har kontrollerats genom univariata analyser med frekvenstabeller och diagram för att få en bild av hur materialet ser ut. Efter de univariata analyserna har bivariata analyser genomförts för att jämföra variablerna mot varandra. Skalnivån på variablerna styr vilken typ av analys som bör genomföras (Djurfeldt et al. 2010). Då nästan alla variabler i enkäten är kvalitativa har det endast varit korstabuleringar som har genomförts. Genom korstabeller går det att avläsa hur de olika svaren fördelar sig mellan de olika kategorierna (a.a.). För att kunna ta reda på om resultatet är statistiskt signifikant och inte enbart beror på slumpen har χ^2 -test genomförts. De resultat som är signifikanta på 5%-nivån har markerats med en stjärna (*) och de som är signifikanta på 1%-nivån har markerats med två stjärnor (**). Sambandsmått används i analyserna för att kunna utläsa om det finns något samband mellan variablerna och hur starkt det är (a.a.). De sambandsmått som har använts har varit Cramers V när nominala variabler har analyserats och Gamma när ordinala variabler har analyserats. Cramers V varierar mellan 0 och 1 och gamma varierar mellan -1 och 1 (a.a.). Om värdet ligger nära 1 är sambandet starkt och om det ligger nära 0 är sambandet mycket svagt (a.a.).

Fokusgruppsintervju

Den kvalitativa ansatsen består av en fokusgruppsintervju. Till intervjun har det utformats en intervjuguide som främst utgår från fyra olika teman, utemiljö, utomhusstörningar, oro för brott och otrygghet. Dessa teman finns även med i den enkäten vilket är att rekommendera för att kunna få en fördjupad kunskap om det självrapporterade material som fås av enkäten. Under varje tema finns det några frågor som tas upp under intervjun och samtidigt får deltagarna i intervjun själva diskutera det som de anser är relevant att ta upp. Genom fokusgruppsintervjuer är syftet ofta att få fram deltagarnas åsikter och uppfattningar om frågorna som ställs (Bryman, 2011). Fokusgruppsintervjuer är ett sätt för forskaren att få reda på hur en grupp individer diskuterar och resonerar kring olika frågeställningar samt skälen till varför deltagarna tycker och tänker som de gör (a.a.). Det huvudsakliga syftet är att det förs en diskussion mellan deltagarna. Då deltagarna till stor del själva styr diskussionen kan även sådant som de anser är relevant komma fram vilket är ett viktigt syfte inom den kvalitativa forskningen (a.a.).

Urval

Kraven som ställs på deltagarna i intervjun är att de måste vara minst 18 år gamla och antingen bo i Kristianstad eller röra sig i Kristianstad centrum. För att få tag på deltagare till intervjun har ett snöbollsurval använts där bekanta har kontaktats som bor eller av andra anledningar rör sig i Kristianstad. De har därefter tipsat om personer som kan delta i intervjun. Deltagarna har i sin tur fått tipsa om de vet ytterligare någon som kan tänka sig att delta i intervjun.

Intervjufrågor

Nedan presenteras de frågor om otrygghet som ska besvaras efter nämnda teman och som kan återfinnas i den intervjuguide som använts för fokusgruppsintervjun (se bilaga 2). Dessa frågor är öppna frågor och har inga fasta svar. Deltagarnas upplevelser ska istället leda till diskussion och djupgående information om de olika teman som tas upp nedan.

Utemiljö

Temat utemiljö innefattar frågor gällande deltagarnas upplevelse av fysisk oordning i form av nedskräpning, skadegörelse och dålig belysning i Kristianstad centrum. Deltagarna får även uppge vart de upplever att det förekommer och vilken typ av ordningsstörning det handlar om. Gällande alla tre formerna av fysisk oordning efterfrågas också om de upplever de som ett problem och hur de påverkar trygghetskänslan i Kristianstad centrum.

Utomhusstörningar

I detta tema efterfrågas deltagarnas syn på utomhusstörningar i Kristianstad centrum. De utomhusstörningar det handlar om är "Alkohol/narkotikapåverkade personer", "Folk som bråkar och slåss", "Kvinnor som antastas", "Ungdomsgång som bråkar och slåss", "Bilar som kör för fort" och "Buskörning med bil/moped/MC". Deltagarna får svara på om utomhusstörningarna upplevs som ett problem samt om de påverkar trygghetskänslan

Oro för brott

Här efterfrågas om deltagarna är oroliga för att utsättas för brott i Kristianstad centrum och om de är oroliga för att utsättas för någon specifik brottstyp. Deltagarna frågas också om de är oroliga för att någon de känner ska utsättas för brott i Kristianstad centrum och om oron gäller någon specifik brottstyp.

Otrygghet

Detta tema behandlar frågor om deltagarna någon gång känner sig otrygga när de vistas i Kristianstad centrum samt när, vart och varför de känner sig otrygg då. Deltagarna ska också besvara om deras otrygghet har gjort att de undviker centrum och om otryggheten påverkar deltagarnas vardagsliv på något sätt. Under temat otrygghet ställs också en fråga om deltagarna någon gång känner sig otrygga i utelivet i Kristianstad centrum såsom i barer, klubbar eller restauranger. Dessutom ställs frågan om händelsen i Stockholm eller andra liknande händelser har påverkat deltagarnas allmänna trygghetskänsla negativt och även om trygghetskänslan i Kristianstad centrum har påverkats negativt.

Analys av fokusgruppsintervjun

För att analysera data från fokusgruppsintervjun så gjordes först en transkribering av det material som spelats in vid intervjun. När detta gjorts så gjordes en textanalys av det transkriberade materialet. En textanalys är en form av dataanalys

som också kallas fenomenologisk analys av empiriska data (Fejes & Thornberg, 2009). Genom denna form av analys går det att analysera vad som står i texter och få fram likheter och skillnader genom att i olika faser kategorisera textens innehåll (a.a.). Analysen görs i fem steg vilka presenteras utifrån vår studie nedan.

Första steget i studiens textanalys gick ut på att först läsa igenom materialet för att skapa sig ett helhetsintryck av materialet (Fejes & Thornberg, 2009). Därefter lästes det igenom ytterligare en gång för att upptäcka skillnader i texten och ta ut meningsbärande enheter (Fejes & Thornberg, 2009). Meningsbärande enheter är de stycken eller meningar i transkriberingen som förklarar något i intervjun och som kan vara relevanta för resultatet. De meningsbärande enheterna placerades in i olika teman som vardera förklarade de olika aspekterna av otryggheten och som besvarade de frågor som ställts (a.a.). Som ett tredje steg var det lämpligt att kategorisera in materialet under de olika teman som intervjun behandlade. I detta steg analyserades de meningsbärande enheterna för vad som verkligen sades i olika uttryck och för vilken del av otryggheten i Kristianstad centrum de förklarade (a.a.). I det tredje steget fanns det också tillfälle att förändra enheterna så att de förklarade samma sak men på ett mer förtydligande sätt utan bakomliggande syftning. Det fanns t.ex. flera svar som passade in under flera teman. Som ett fjärde steg i textanalysen lades alla meningsenheter ihop till en helhet för att sedan kunna jämföras med den ursprungliga transkriberingen så att textanalysen som genomförts överensstämmer med denna och att innebörden fångats upp i analysen (a.a.). Här undersöktes också om någon ny information kommit fram i intervjun som intervjufrågorna/teman inte tar upp vilket kan leda till nya kunskaper om bakomliggande faktorer för otrygghet (a.a.).

Validitet och reliabilitet

En förutsättning för god forskning är att studien har hög validitet och reliabilitet. Validitet är att det som ska mätas faktiskt mäts, i detta fall individers trygghet/otrygghet (Bryman, 2011). Dessutom handlar också validitet om hur väl syftet och frågeställningarna besvaras i resultatet. Denna studies validitet stärks av att frågor som är beprövade i tidigare forskning samt faktorer som har en tydlig teoretisk- och forskningsanknytning används. Det är faktorer och teman som tidigare visat sig samspela med effekt på tryggheten (Fejes & Thornberg, 2009).

En förutsättning för kvantitativa studier med hög validitet är att frågorna som ställs i datainsamlingen verkligen mäter begreppet som ska mätas (Fejes & Thornberg, 2009). I denna studie är det begreppet trygghet. Genom att använda teman och frågor som tidigare använts för att studera tryggheten och som är väl beprövade som dem i studiens enkätformulär säkras validiteten. Detsamma gäller för studiens kvalitativa ansats som ska ge en fördjupad bild av tryggheten/otryggheten i Kristianstad centrum. Validiteten säkras genom att samma teman används i fokusgruppsintervjun som i enkäten. Detta gör att resultatet från fokusgruppsintervjun med stor sannolikhet faktiskt ger en fördjupad kunskap av resultaten från enkäten (a.a.).

Då de teman och frågor som används är beprövade och har en empirisk grund att ge effekt på trygghet så går det att säga att resultatet är tillförlitligt. Tillförlitlighet är något som eftersträvas i kvalitativ forskning och kan liknas vid begreppet reliabilitet som används inom kvantitativ forskning (Fejes & Thornberg, 2009). Reliabilitet handlar om hur väl studien har genomförts från datainsamling till analys och att kunna få samma resultat om studien reproduceras. I denna studie så

är reliabiliteten ganska låg då resultatet beror på vilka individer som deltagit i studien. Skulle studien genomföras igen så är det inte sannolikt att resultatet blir detsamma om deltagarna ändras. Genom att tillvägagångssättet tydligt beskrivs så ökar studiens replikerbarhet vilket gör det möjligt att genomföra studien igen.

Då urvalet är okänt kan olika grupper av individer vara under- eller överrepresenterade i studien. Detta innebär att resultatet inte är representativt för alla som rör sig i Kristianstad centrum och resultatet är därmed inte generaliserbart till en population utanför den studerade.

Etiska överväganden

Både webbenkäten och fokusgruppsintervjun berör känslig information som individers utsatthet för brott, oro att utsättas för brott samt deras trygghetskänsla. Det är information som är kopplat till individens psykiska hälsa och välmående och därmed är det av största vikt att försöka skydda deltagarna i möjligaste mån. med anledning av det känsliga ämnet har en etikprövning gjorts hos etikrådet på Malmö högskola och studien blev godkänd att genomföra (för etikrådets utlåtande, se bilaga 3). Studien utgår ifrån de fyra forskningsetiska principerna som bör användas inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning.

Den första principen är informationskravet (Vetenskapsrådet, 2002). Det handlar om att de som deltar i studien innan deltagandet ska få information om vad som är huvudsyftet med studien och deras deltagande (a.a.). För att leva upp till det här kravet har deltagarna innan de besvarar enkäten fått läsa igenom ett informationsbrev där bland annat studiens syfte, att deltagandet är frivilligt samt kontaktuppgifter till författarna står beskrivet. Även respondenterna i fokusgruppsintervjun har fått läsa igenom ett informationsbrev med samma information innan intervjun för att få kunskap om vad som är syftet med studien.

Det andra kravet är samtyckeskravet (Vetenskapsrådet, 2002). Samtyckeskravet handlar om att deltagaren själv har rätt att bestämma över sin medverkan i studien och att hen när som helst under studiens gång har rätt att avbryta sin medverkan (a.a.). Det här är något som de som besvarar enkäten har fått kunskap om i informationsbrevet innan de fyller i enkäten. I informationsbrevet för enkäten står det att respondenten ger sitt samtycke till att medverka i studien genom att besvara enkäten. Deltagarna i fokusgruppsintervjun har fått information om samtyckeskravet när de läser igenom informationsbrevet. Deltagarna i fokusgruppsintervjun har även fått godkänna inspelning av intervjun för att underlätta arbetet med studien.

Konfidentialitetskravet handlar om att deltagarna i studien ska aidentifieras och inte kunna pekats ut i studien (Vetenskapsrådet, 2002). Kravet handlar även om att de uppgifter som samlas in ska förvaras så att obehöriga inte kan ta del av dem (a.a.). För att respondenterna i enkäten och deltagarna i fokusgruppsintervjun inte ska bli negativt påverkade av publicering av uppsatsen är det av största vikt att de ska förbli anonyma. Det här blir deltagarna informerade om i informationsbrevet. I enkäten efterfrågas därför inga närmre grunduppgifter om deltagaren mer än kön, ålder och om hen är boende i Kristianstad eller inte. För att ytterligare skydda deltagarna presenteras resultatet i studien på gruppnivå och inte på individnivå. Deltagarna i fokusgruppsintervjun får information om att de kommer aidentifieras under arbetsprocessen och att de kommer vara anonyma i uppsatsen för att undvika att de ska kunna bli utpekade.

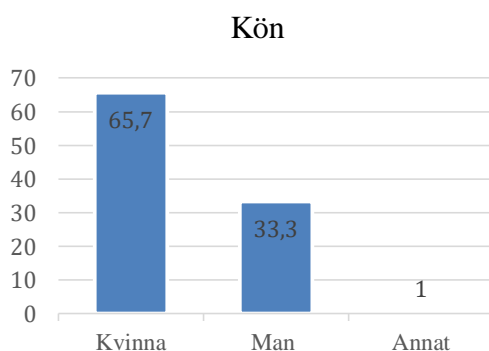
Det fjärde och sista kravet är nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2002). Det handlar om att insamlade data endast ska användas i forskningens syfte (a.a.). Även det här får deltagarna till enkäten och fokusgruppsintervjun information om i informationsbrevet. När studien är avslutad kommer all insamlade data att förstöras för att undvika att den används i ett felaktigt sammanhang. I nyttjandet av studiens resultat kan det anses skapa problem för Kristianstad centrum som område då läsare kan uppfatta området som otryggt och därför inte vill vistas där. Resultatet kan även skapa problem för redan utsatta grupper i samhället såsom alkohol/narkotikapåverkade personer då de riskerar att bli extra utsatta och avhysta för att öka trygghetskänslan.

RESULTAT

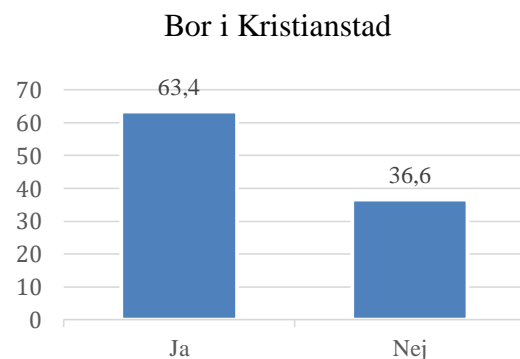
Nedan kommer resultaten från de olika datainsamlingsmetoderna presenteras var för sig för att senare diskuteras i resultatdiskussionen. Detta görs för att få en tydligare inblick i de olika materialen och sedan kunna avgöra hur de förhåller sig till varandra.

Trygghet i Kristianstad centrum

207 personer besvarade enkäten. Majoriteten av respondenterna är kvinnor, drygt 66 % jämfört med ungefär 33 % män (se figur 2). Åldern på deltagarna varierar mellan 18 och 73 år med ett typvärde på 23 år och ett medianvärde på 32 år. Av de som besvarat enkäten är en stor majoritet boende i Kristianstad, ungefär 63 % jämfört med de som bor på andra orter, ca. 37 % (se figur 3).

Figur 2. Kön (N = 207)

Figur 3. Bor i Kristianstad (N = 207)

Fysisk oordning och otrygghet

Nedskräpning är den fysiska oordning som respondenterna anser vara vanligast förekommande i Kristianstad centrum (Se tabell 1). Skadegörelse förekommer dock i nästan lika hög utsträckning medan belysningen i centrum anses vara relativt bra.

Tabell 1. Förekomst av fysisk oordning i Kristianstad centrum (N=206)

Förekomst av fysisk oordning	Lite	En del	Mycket
Nedskräpning	33 %	33,5 %	33,5 %
Skadegörelse	43,2 %	27,2 %	29,6 %
Belysning	23,8 %	29,6 %	46,6 %

Förutom att nedskräpning anses vara den mest förekommande oordningen så anses den även vara den typ av oordning som i störst utsträckning upplevs som ett problem i Kristianstad centrum (Se tabell 2).

Tabell 2. Upplevs de fysiska oordningarna som ett problem i Kristianstad centrum (N=206)

Är fysisk oordning ett problem?	Ja	Nej	Vet ej
Nedskräpning	43,7 %	47,6 %	8,7 %
Skadegörelse	37,1 %	49,8 %	13,2 %
Belysning	38 %	53,2 %	8,8 %

Deltagarna menar alltså att nedskräpningen är ett problem i Kristianstad centrum men att den inte påverkar deras trygghetskänsla (Se tabell 3). Den fysiska oordning som har störst påverkan på deltagarnas otrygghet är istället dålig belysning. En stor andel respondenter menar att dålig belysning är det som påverkar deras trygghet mest i Kristianstad centrum men samtidigt uppger de flesta att dålig belysning inte är ett problem där.

Tabell 3. Påverkar de fysiska oordningarna otryggheten i Kristianstad centrum (N=206)

Fysisk oordning påverkar otrygghet	Ja	Nej	Vet ej
Nedskräpning	16,6 %	78,5 %	4,9 %
Skadegörelse	32,4 %	64,1 %	3,4 %
Belysning	55,8 %	36,9 %	7,3 %

Social oordning och otrygghet

En stor andel av respondenterna uppger att det ofta förekommer sociala ordningsstörningar i Kristianstad centrum. De ordningsstörningar som är mest frekvent förekommande är ”Alkohol/narkotikapåverkade personer”, ”Bilar som kör för fort” och ”Buskörning” (Se tabell 4).

Tabell 4. Förekomst av sociala ordningsstörningar i Kristianstad centrum (N=207)

Förekomst av social oordning	Sällan	Ibland	Ofta
Alkohol/narkotikapåverkade	20,4 %	22,3 %	57,3 %
Folk som bråkar och slåss	43,7 %	30,1 %	26,2 %
Kvinnor som antastas	57,8 %	22,8 %	19,4 %
Ungdomsgång som bråkar	44,2 %	26,7 %	29,1 %
Bilar som kör för fort	14,1 %	25,2 %	60,7 %
Buskörning	32 %	22,3 %	45,6 %

”Alkohol/narkotikapåverkade personer”, ”Bilar som kör för fort” och ”Buskörning” är även de sociala ordningsstörningar som sticker ut och uppges vara de ordningsstörningar som upplevs som ett problem i Kristianstad centrum (se tabell 5).

Tabell 5. Upplevs sociala ordningsstörningar som ett problem i Kristianstad centrum. (N=207)

Är social ordning ett problem?	Ja	Nej	Vet ej
Alkohol/narkotikapåverkade	63,7 %	28,9 %	7,4 %
Folk som bråkar och slåss	49,5 %	40,3 %	10,2 %
Kvinnor som antastas	45,1 %	38,3 %	16,5 %
Ungdomsgång som bråkar	47,8 %	38,4 %	13,8 %
Bilar som kör för fort	69,8 %	23,4 %	6,8 %
Buskörning	52,4 %	37,9 %	9,7 %

Gemensamt för alla ordningsstörningar är att det är en stor andel respondenter som upplever att de påverkar deras trygghetskänsla i Kristianstad centrum negativt (Se tabell 6). Den ordningsstörning som påverkar trygghetskänslan mest är ”Alkohol/narkotikapåverkade personer” där drygt 71 % av respondenterna uppger att deras trygghetskänsla påverkas av detta. Minst effekt på tryggheten har ”Buskörning” men även det påverkar en stor andel respondenters trygghet.

Tabell 6. Påverkar sociala ordningsstörningar trygghetskänslan i Kristianstad centrum. (N=207)

Social ordning påverkar otrygghet	Ja	Nej	Vet ej
Alkohol/narkotikapåverkade	71,2 %	25,9 %	2,9 %
Folk som bråkar och slåss	67,2 %	27,9 %	4,9 %
Kvinnor som antastas	62,3 %	27,5 %	10,3 %
Ungdomsgång som bråkar	62,3 %	29,4 %	8,3 %
Bilar som kör för fort	58,8 %	33,8 %	7,4 %
Buskörning	50,2 %	40 %	9,8 %

Utsatthet för brott och oro för brott

Drygt 26 % av respondenterna uppger att de någon gång under det senaste året utsatts för brott. Av de respondenterna uppger drygt 75 % av männen och 50 % av kvinnorna att brottet skedde i Kristianstad centrum (Se tabell 7). Därmed blir det tydligt att Kristianstad centrum är en plats där en stor andel brott begås. Resultatet visar även att andelen män som är utsatta för brott i Kristianstad centrum är större än andelen kvinnor. Sambandet mellan faktorerna är dock svagt och inte statistiskt signifikant och skulle därmed kunna bero på slumpen.

Tabell 7. Samband mellan kön och utsatthet för brott i Kristianstad centrum det senaste året. (N=59)

Kön	Utsatthet för brott i Kristianstad centrum		
	Ja	Nej	Total
Kvinna	19 50 %	19 50 %	38 100 %
Man	15 75 %	5 25 %	20 100 %
Annat	1 100 %	0 0 %	1 100 %
Total	35 59,3 %	22 40,7 %	59 100 %

P = 0,129; Cramers V = 0,263

Resultatet visar även att andelen yngre som har utsatts för brott i Kristianstad centrum är större än andelen äldre (Se tabell 8). Inte heller här är sambandet signifikant och resultatet kan därmed bero på slumpen.

Tabell 8. Samband mellan ålder och utsatthet för brott i Kristianstad centrum det senaste året. (N=59)

Ålder	Utsatthet för brott i Kristianstad centrum		
	Ja	Nej	Total
18 – 35 år	23 65,7 %	12 34,3 %	35 100 %
36 – 55 år	10 55,6 %	8 44,4 %	18 100 %
56 +	2 33,3 %	4 66,7 %	6 100 %
Total	35 59,3 %	24 40,7 %	59 100 %

$p = 0,305$; $\text{Gamma} = 0,328$

De respondenter som någon gång under det senaste året har utsatts för ett brott uppger i högre utsträckning än de som inte har varit utsatta för något brott att de ofta känner sig otrygga i Kristianstad centrum. Skillnaderna mellan de två grupperna är dock små. De som inte har varit utsatta för brott uppger i nästan lika stor utsträckning att de ofta känner sig otrygga i centrum (Se tabell 9). Resultatet är inte heller signifikant vilket leder till en ökad risk att resultatet beror på slumpen.

Tabell 9. Samband mellan utsatthet för brott det senaste året och otrygghet i Kristianstad centrum. (N=196)

Utsatthet för brott	Otrygg i Kristianstad centrum			
	Ofta	Sällan	Aldrig	Total
Ja	27 50 %	24 44,4 %	3 5,6 %	54 100 %
Nej	61 43 %	64 45,1 %	17 12 %	142 100 %
Total	88 44,9 %	88 44,9 %	20 10,2 %	196 100 %

$p = 0,365$; $\text{Gamma} = 0,171$

Nästan 73 % av respondenterna tror att brottsligheten i Sverige har ökat det senaste året. Drygt 15 % tror att brottsligheten i Sverige ligger på samma nivå som tidigare och ungefär 10 % tror att den har minskat. Gällande brottsligheten i Kristianstad ser resultatet ganska likt ut. Även här tror en stor andel, ca. 67 % att brottsligheten har ökat och ungefär 23 % tror att den ligger på samma nivå som tidigare år. Endast 4 % uppger att de tror att brottsligheten i Kristianstad centrum har minskat det senaste året. Det finns ett tydligt samband mellan att de som tror att brottsligheten i Kristianstad centrum har ökat även är de som uppger att de ofta känner sig otrygga i Kristianstad centrum (Se tabell 10). Samtidigt uppger de som tror att brottsligheten är oförändrad eller har minskat i högre grad att de sällan eller aldrig känner sig otrygga i Kristianstad centrum.

Tabell 10. Samband mellan om respondenterna tror att brottsligheten i Kristianstad centrum har ökat och hur ofta de känner sig otrygga i Kristianstad centrum. (N=193)

Brott i Kristianstad	Otrygg i Kristianstad centrum			
	Ofta	Sällan	Aldrig	Total
Ökat	84 61,3 %	47 34,3 %	6 4,4 %	137 100 %
Oförändrat	6 12,5 %	31 64,6 %	11 22,9 %	48 100 %
Minskat	0 0 %	7 87,5 %	1 12,5 %	6 100 %
Total	90 46,6 %	85 44 %	18 9,3 %	193 100 %

$p = 0,000^{**}$; Gamma = 0,772

Oro att utsättas för brott har en effekt på individernas otrygghet. De som uppger att de är oroliga att de ska utsättas för brott i Kristianstad centrum uppger även i hög utsträckning, i ca. 65 % av fallen, att de ofta känner sig otrygga då de vistas i Kristianstad centrum (Se tabell 11). En majoritet av de som inte känner sig oroliga för att utsättas för brott känner sig sällan otrygga i Kristianstad centrum.

Tabell 11. Samband mellan otrygghet i Kristianstad centrum och oro för att utsättas för brott i Kristianstad centrum. (N=199)

Oro för brott	Otrygg i Kristianstad centrum			
	Ofta	Sällan	Aldrig	Total
Ja	89 64,5 %	48 34,8 %	1 0,7 %	138 100 %
Nej	3 4,9 %	40 65,6 %	18 29,5 %	61 100 %
Total	92 46,2 %	88 44,2 %	19 9,5 %	199 100 %

$p = 0,000^{**}$; Gamma = 0,940

På frågan om oro för att utsättas för brott i Kristianstad centrum är det en större andel kvinnor än män som uppger att de är oroliga, ca. 76 % av kvinnorna jämfört med ca. 54 % av männen (Se tabell 12).

Tabell 12. Samband mellan kön och oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum. (N=200)

Kön	Oro för brott Kristianstad centrum		
	Ja	Nej	Total
Kvinna	100 76,3 %	31 23,7 %	131 100 %
Man	36 53,7 %	31 46,3 %	67 100 %
Annat	2 100 %	0 0 %	2 100 %
Total	138 69 %	62 31 %	200 100 %

$p = 0,003^{**}$ Cramers V = 0,240

Oron att utsättas för brott verkar även vara större bland de yngre än bland de äldre (Se tabell 13). Ålderskillnaderna är stora och det är en lägre andel av de som är över 56 år som uppger att de är oroliga att utsättas för brott i Kristianstad centrum än andelen yngre. Sambandet är dock mycket svagt och det är inte signifikant.

Tabell 13. Samband mellan ålder och oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum. (N=198)

Ålder	Oro för brott i Kristianstad centrum		
	Ja	Nej	Total
18 – 35 år	80 71,4 %	32 28,6 %	112 100 %
36 – 55 år	43 72,9 %	16 27,1 %	59 100 %
56+ år	15 55,6 %	12 44,4 %	27 100 %
Total	138 69,7 %	60 30,3 %	198 100 %

$p = 0,223$; $\Gamma = 0,136$

På frågan om vilka brott deltagarna är oroliga att utsättas för har respondenterna haft möjlighet att svara flera olika brottstyper. Den brottstyp som flest uppger att de är oroliga att utsättas för är rån. 57 % av deltagarna i enkäten uppger att de är oroliga för att utsättas för rån. Efter rån är misshandel och hot de brottstyper som flest respondenter är oroliga att utsättas för i Kristianstad centrum (se tabell 14). Deltagarna har även kunnat kryssa i "annan brottstyp" och där själva kunna skriva vilken brottstyp de är oroliga att utsättas för. Svar som har skrivits där är främst "Ofredande", "Att bli förföljd" och "Att bli påkörd".

Tabell 14. Oro att utsättas för brott (N=145)

Oro för brott	Svar		Procent av respondenter (207)
	N	Procent	
Rån	118	26,1 %	57 %
Misshandel	90	19,9 %	43,4 %
Sexualbrott	69	15,3 %	33,3 %
Hot	80	17,7 %	38,6 %
Cykelstöld	36	8 %	17,4 %
Vandalisering	49	10,8 %	23,7 %
Annat	10	2,2 %	5 %
Total	452	100 %	

Andelen som under det senaste året oroat sig för att någon de känner ska utsättas för brott i Kristianstad centrum, motsvarar 68 %. Denna andel är i stort sett lika stor som den andel av respondenterna som under det senaste året oroat sig för att själva utsättas för brott (ca. 66 %). Majoriteten, ca. 60 %, av de som uppger att de oroar sig för att någon annan ska utsättas för brott uppger att detta sker ofta. Resterande ca. 40 % uppger att de sällan känner sig oroliga för att någon de känner ska utsättas för brott. Oron för att någon de känner ska utsättas för brott är relativt jämnt fördelad mellan kvinnor och män (Se tabell 15).

Tabell 15. Samband mellan kön och oro för att någon man känner ska utsättas för brott. (N=195)

Kön	Oro för andra		
	Ja	Nej	Total
Kvinna	94 73,4 %	34 26,6 %	128 100 %
Man	45 69,2 %	20 30,8 %	65 100 %
Annat	2 100 %	0 0 %	2 100 %
Total	141 72,3 %	54 27,7 %	195 100 %

$p = 0,561$; Cramers $V = 0,077$

Åldersmässigt är skillnaderna små och deltagarna oroar sig för att andra ska utsättas för brott i Kristianstad centrum oavsett åldern på respondenterna (se tabell 16). De äldre uppger dock i något lägre utsträckning att de oroar sig för andra. Sambandet är mycket svagt och inte signifikant.

Tabell 16. Samband mellan ålder och oro för att någon man känner ska utsättas för brott i Kristianstad centrum (N=193)

Ålder	Oro för andra		
	Ja	Nej	Total
18 – 35 år	79 73,1 %	29 26,9 %	108 100 %
36 – 55 år	45 77,6 %	13 22,4 %	58 100 %
56+ år	17 63 %	10 37 %	27 100 %
Total	141 73,1 %	52 26,9 %	193 100 %

$p = 0,367$; Gamma = 0,058

Konsekvenser av otrygghet

En stor andel av respondenterna, ca. 59 %, har någon gång under det senaste året valt en alternativ väg eller färdväg p.g.a. rädsla för att utsättas för brott i Kristianstad centrum. Könsskillnaderna är tydliga och det är drygt 68 % av kvinnorna som någon gång under det senaste året har valt en annan väg eller färdväg jämfört med 50 % av männen (Se tabell 17). Sambandet är dock svagt vilket innebär att det är andra faktorer än enbart kön som avgör om en individ väljer alternativa färdvägar.

Tabell 17. Samband mellan kön och att välja en annan färdväg p.g.a. oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum. (N=197)

Kön	Valt annan färdväg		
	Ja	Nej	Total
Kvinna	90 67,7 %	43 32,3 %	133 100 %
Man	31 50 %	31 50 %	62 100 %
Annat	2 100 %	0 0%	2 100 %
Total	123 62,4 %	74 37,6 %	197 100 %

$p = 0,033^*$; Cramers $V = 0,186$

Åldersmässigt är skillnaderna relativt stora och det är större andel yngre respondenter som har valt en alternativ färdväg eller färsätt än de äldre deltagarna (Se tabell 18). Även det här sambandet är mycket svagt och det är inte signifikant. De respondenter som har svarat att de någon gång under det senaste året har valt en alternativ färdväg har sedan fått besvara en följdfråga gällande hur ofta det har skett. Drygt 57 % svarar att de ofta väljer en annan väg och 43 % uppger att de sällan gör det.

Tabell 18. Samband mellan ålder och att ha valt annan färdväg eller färsätt p.g.a oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum (N=195)

Ålder	Valt annan färdväg		
	Ja	Nej	Total
18 – 35 år	75 67,6 %	36 32,4 %	111 100 %
36 – 55 år	36 62,1 %	22 37,9 %	58 100 %
56+ år	12 46,2 %	14 53,8 %	26 100 %
Total	123 63,1 %	72 36,9 %	195 100 %

$p = 0,123$; Gamma = 0,233

Totalt är det ungefär 28 % av respondenterna som har uppgett att de någon gång under det senaste året har valt att avstå från en aktivitet i Kristianstad centrum för att de är oroliga att de ska utsättas för brott. Skillnaderna mellan könen är små och det är ca. 30 % av kvinnorna som uppger att de har avstått från en aktivitet jämfört med 26 % av männen (se tabell 19).

Tabell 19. Samband mellan kön och att avstå från en aktivitet p.g.a. oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum. (N=194)

Kön	Avstått aktivitet		
	Ja	Nej	Total
Kvinna	38 30,2 %	88 69,8 %	126 100 %
Man	17 25,8 %	49 74,2 %	66 100 %
Annat	2 100 %	0 0 %	2 100 %
Total	57 29,4 %	137 70,6 %	194 100 %

$p = 0,072$; Cramers $V = 0,165$

Även åldersmässigt är skillnaderna små och andelen som uppger att de har avstått från någon aktivitet under det senaste året är ungefär lika stor oavsett ålder (Se tabell 20). Båda sambanden är svaga och de är inte signifikanta. Av de som har uppgett att de någon gång under det senaste året har valt att avstå från en aktivitet p.g.a. oro att utsättas för brott har drygt 47 % uppgett att de ofta gör det jämfört med ca. 53 % som uppgett att de sällan avstår från en aktivitet.

Tabell 20. Samband mellan ålder och att avstå från en aktivitet p.g.a. oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum. (N=192)

Ålder	Avstått från aktivitet		
	Ja	Nej	Total
18 – 35 år	29 26,9 %	79 73,1 %	108 100 %
36 – 55 år	20 33,9 %	39 66,1 %	59 100 %
56+ år	8 32 %	17 68 %	25 100 %
Total	57 29,7 %	135 70,3 %	192 100 %

$p = 0,612$; Gamma = $-0,125$

Nästan 34 % av respondenterna har uppgett att deras livskvalitet påverkas negativt som en följd av deras otrygghet. Ett intressant resultat är att det oftare är män än kvinnor som uppger att livskvaliteten påverkas negativt (Se tabell 21). Sambandet är inte signifikant vilket innebär att könsskillnaderna skulle kunna bero på slumpen.

Tabell 21. Samband mellan kön och om otrygghet påverkar livskvaliteten negativt. (N=174)

Kön	Livskvalitet		
	Ja	Nej	Total
Kvinna	42 37,8 %	69 62,2 %	111 100 %
Man	26 42,6 %	35 57,4 %	61 100 %
Annat	2 100 %	0 0 %	2 100 %
Total	70 40,2 %	104 59,8 %	174 100 %

$p = 0,184$; Cramers $V = 0,139$

Åldersmässigt finns det ingen skillnad utan det är ungefär lika stor andel som uppger att livskvaliteten påverkas negativt av deras otrygghet oavsett ålder (Se tabell 22). Sambandet är dock mycket svagt och det är inte signifikant.

Tabell 22. Samband mellan ålder och om otrygghet påverkar livskvaliteten negativt. (N=173)

Ålder	Livskvalitet		
	Ja	Nej	Total
18 – 35 år	40 40,4 %	59 59,6 %	99 100 %
36 – 55 år	21 40,4 %	31 59,6 %	52 100 %
56+ år	9 40,9 %	13 59,1 %	22 100 %
Total	70 40,5 %	103 59,5 %	173 100 %

$p = 0,999$; Gamma = 0,004

Skillnader i otrygghet i tid och rum

Endast drygt 10 % uppger att de aldrig känner sig otrygga i Kristianstad centrum. Resterande respondenter känner sig någon gång otrygga i Kristianstad centrum. Det är jämnt fördelat mellan de som ofta känner sig otrygga ca. 40 %, och de som sällan känner sig otrygga, ca. 38 %. Könsskillnaderna är tydliga och det är större andel kvinnor som uppger att de känner sig otrygga i Kristianstad centrum jämfört med män (Se tabell 23). Män uppger dessutom i större utsträckning än kvinnor att de aldrig känner sig otrygga där.

Tabell 23. Samband mellan kön och otrygghet i Kristianstad centrum. (N=204)

Kön	Otrygg i Kristianstad centrum			
	Ofta	Sällan	Aldrig	Total
Kvinna	68 50 %	60 44,1 %	8 5,9 %	136 100 %
Man	22 33,3 %	32 48,5 %	12 18,2 %	66 100 %
Annat	2 100 %	0 0 %	0 0 %	2 100 %
Total	92 45,1 %	92 45,1 %	20 9,8 %	204 100 %

p = 0,016*; Cramers V = 0,173

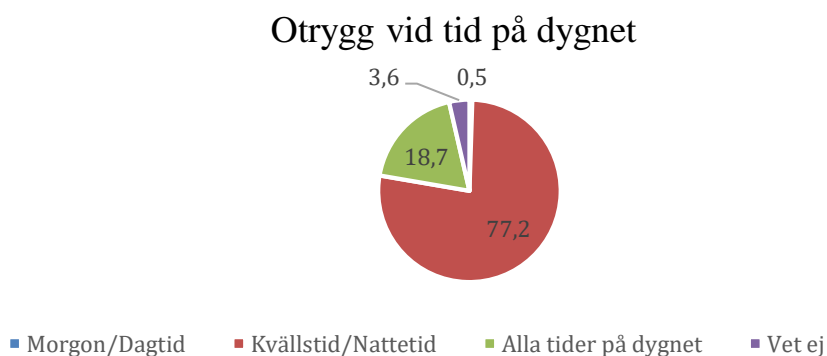
De äldre deltagarna uppger i lägre utsträckning att de ofta känner sig otrygga i Kristianstad centrum än de yngre gör (se tabell 24). De äldre uppger istället att de sällan känner sig otrygga. Sambandet är dock mycket svagt och det är inte signifikant.

Tabell 24. Samband mellan ålder och otrygghet i Kristianstad centrum. (N=202)

Ålder	Otrygg i Kristianstad centrum			
	Ofta	Sällan	Aldrig	Total
18 – 35 år	51 44,3 %	52 45,2 %	12 10,4 %	115 100 %
36 – 55 år	32 53,3 %	22 36,7 %	6 10 %	60 100 %
56+ år	9 33,3 %	17 63 %	1 3,7 %	27 100 %
Total	92 45,5 %	91 45 %	19 9,4 %	202 100 %

p = 0,226; Gamma = -0,02

Tidpunkten på dygnet då flest uppger att de känner sig otrygga i Kristianstad centrum är kvälls/natttid. Ca. 77 % av respondenterna uppger att de är som mest otrygga vid denna tid på dygnet. Dock är det nästan 19 % av respondenterna som känner sig otrygga i Kristianstad centrum oavsett tid på dygnet (Se figur 4).

Figur 4. Otrygg vid tid på dygnet (N=193)

Drygt 71 % av enkätrespondenterna uppger att de känner sig otrygga i Kristianstad centrum p.g.a. rädsla att utsättas för brott (se tabell 25). Utöver rädsla att utsättas för brott är ”ungdomsgång” och ”enskilda personer” de kategorier som flest respondenter anser påverkar deras otrygghet. Drygt 44 % av respondenterna uppger att det finns någon särskild plats i Kristianstad centrum där de känner sig otrygga. De platser där respondenterna uppger som otrygga är främst centralstationen, Galleria Boulevard, torgen och vid uteställena ”Bånken” och ”Grand”. Andra platser är gångtunnlar och gränder. Även Tivoliparken är en plats som många upplever otrygg och som ligger i närområdet för Kristianstad centrum.

Tabell 25. Orsaker till otrygghet (N=190)

Orsaker till otrygghet	Svar		Procent av respondenter (207)
	N	Procent	
Rädsla att utsättas för brott	147	35,7 %	71 %
Enskilda personer	81	19,7 %	39,1 %
Ungdomsgång	105	25,5 %	50,7 %
Stökig miljö	66	16 %	31,9 %
Andra anledningar	13	3,2 %	6 %
Total	412	100 %	

Ca. 19 % av respondenterna uppger att de aldrig känt sig otrygga i utelivet i Kristianstad centrum under det senaste året. Drygt 31 % svarar att de ofta känner sig otrygga i Kristianstads uteliv. På frågan om respondenterna kan beskriva senaste gången de kände sig otrygga i Kristianstads uteliv har många svarat att de stött på obehagliga personer t.ex. *”När en kille vägrade lämna mig ifred trots att jag flera gånger sa ifrån. Situationen löste sig men det kändes obehagligt och frustrerande”*. Ett annat återkommande svar är att respondenterna känner sig otrygga på vägen hem från utelivet t.ex. *”Påväg hem från krogen (02-03.30) då det finns mycket folk i omlopp”*.

Ungefär 40 % av deltagarna i enkäten har svarat att de i allmänhet känner sig mer otrygga efter dådet i Stockholm och nästan 27 % menar att deras trygghetskänsla i Kristianstad centrum har påverkats negativt efter händelserna i Stockholm vilket är en relativt stor andel. Majoriteten av respondenterna menar dock att deras otrygghetskänsla är oförändrad både allmänt och i Kristianstad centrum.

Fokusgruppsintervjun

Efter att ha gjort en textanalys och delat in texten i teman kunde följande resultat utläsas och speglar deltagarnas åsikter om otryggheten i Kristianstad. Fyra personer deltog i intervjun, en man och tre kvinnor. Åldern varierade mellan 20 och 41 år.

Utemiljö

Deltagarna är till viss del överens om att det förekommer nedskräpning i Kristianstad centrum. De anser att mängden nedskräpning är beroende på vilken dag i veckan det är och att det är värst efter helger. Den manliga deltagaren upplever en högre nivå av nedskräpning än de kvinnliga och menar att nedskräpningen förekommer överallt. Dock menar han att renhållningen sköts bättre på de stora gatorna. Deltagarna diskuterar att nedskräpningen varierar beroende på område som en konsekvens av att det är många aktörer som har hand om olika papperskorgar. Detta upplevs skapa problem för att tömningen ska

skötas väl. Den typ av nedskräpning som nämns är till mesta del sopor och glaskross. De yngre deltagarna upplever en lägre nivå av nedskräpning än de äldre. Alla deltagarna är överens om att nedskräpningen inte påverkar deras trygghetskänsla i Kristianstad centrum.

Även gällande skadegörelse så upplever de två äldre deltagarna att det förekommer i större utsträckning än de två yngre. De främsta problemen gäller glaskross men även klotter. Nivån av klotter varierar liksom nedskräpning på område och den äldre kvinnliga deltagaren upplever att klotter förekommer mer under vissa perioder för att sedan ha åtgärdats. Åtgärdandet uppges dock variera i tid beroende på fastighetsägare och eventuella avtal dessa har för sanering. Mannen upplever att skadegörelse förekommer mycket vid parkeringen vid lokstallarna och att skadegörelsen sker under hela dygnet. Alla deltagare är överens om att skadegörelsen inte påverkar deras trygghetskänsla i Kristianstad centrum.

Överlag anser deltagarna att det är bra belysning i Kristianstad centrum. Platser de upplever vara dåligt belysta är området längs Kanalgatan och i Tivoliparken. I Tivoliparken upplever de tre kvinnliga deltagarna att det är ett för stort område att lysa upp och att enbart vägen är tillräckligt upplyst *"Och du har ju ingen koll på vad som rör sig där ute. Det enda du kan se är din gula upplysta väg"*. Alla deltagarna är överens om att den dåliga belysningen påverkar deras trygghetskänsla negativt då de inte vet vad eller vem som döljer sig i mörkret.

Utomhusstörningar

Alla deltagare är överens om att det inte rör sig så mycket alkohol/narkotikapåverkade personer i Kristianstad centrum. Deltagarna menar att de påverkade individerna ofta befinner sig på centralen där de bland annat *"sover ruset av sig"*. Den äldre kvinnliga deltagaren uppger att de även befinner sig vid Galleria Boulevard och när de avvisats därifrån uppehåller de sig i parken vid det gamla sjukhusområdet på Östermalm. Deltagarna upplever inte att de stör någon annan eller att de påverkar deras trygghetskänsla. De är ändå noga med att påpeka att de väljer att hålla avstånd *"För jag vet ju inte vad de har tagit för någonting, men inget som jag har i mitt morgonte i varje fall"*.

Deltagarna upplever att det varken finns folk som bråkar och slåss eller att kvinnor blir antastade i Kristianstad centrum men de är noga med att påtala att det säkert förekommer eftersom *"det gör det ju överallt"*. Den äldre kvinnliga deltagaren påpekar att det finns stökiga ungdomsgång i centrum och att det är tonårskillar som busar, fördärvar och saboterar. Hon tror dock inte att de skulle göra något mot någon person utan att det mer handlar om verbala påhopp. Hon menar samtidigt att även det kan räcka och framkalla otrygghet hos mötande personer. Hon upplever också att de oftast syns till i centrum efter skolan och på kvällar.

Deltagarna uppger att det förekommer att bilar kör för fort i Kristianstad centrum. Det sker ofta på en del gator som inbjuder till fortkörning såsom Södra Boulevarden. Gällande buskörning uppges det ske vid en del tillfällen och främst på kvällar. De två yngre kvinnliga deltagarna uppger att de snarare hört än sett buskörning i Kristianstad centrum. Av ovanstående utomhusstörningar så uppger deltagarna att fortkörning, påverkade personer och ungdomsgång är det som mest påverkar deras otrygghetskänsla i Kristianstad centrum.

Oro för brott

De kvinnliga deltagarna uppger att de inte är direkt oroliga för att utsättas för brott men att det ändå ligger i bakhuvudet, särskilt när de ska gå hem själva och det är mörkt. Det beror främst på att *"Det kan ju hända vad som helst"* och *"Man har ju inte så mycket att sätta emot"*. Denna oro är enligt deltagarna inte specificerad till enbart Kristianstad centrum. De uppger att de oroar sig för att andra ska utsättas för brott i Kristianstad centrum. De äldre deltagarna oroar sig främst för deras föräldrar medan de yngre främst oroar sig för sina kompisar. Den manliga deltagaren samt en av de yngre uppger dock att de inte sitter hemma och oroar sig men att det ändå finns i bakhuvudet. Den kvinnliga deltagaren som nyss nämnts uppger att hon haft kompisar som blivit drogade tidigare vilket påverkar hennes oro då hon vet att det har hänt och kan hända igen.

Otrygghet

Det som upplevs som mest otryggt är de platser i Kristianstad centrum där det är mörkt och ensligt. De kvinnliga deltagarna är de som uppger sig vara mest otrygga. En av de yngre deltagarna uppger att hon känner sig mest otrygg när hon går på vägar hon inte brukar gå på. Mest otryggt upplever de att det är bakom Galleria Boulevard, i Tivoliparken och vid stationen. Den manliga deltagaren håller delvis med om att området vid Galleria Boulevard kan vara otryggt men att det kan vara att en jagar upp sig själv vilket kan leda till en inre stress. Två av kvinnorna upplever att den inre stressen dock kan göra en mer vaksam och beredd om något skulle hända.

De yngre kvinnorna känner sig otrygga när de går ensamma i centrum då det är mörkt men inte om de går tillsammans med någon annan. Den äldre kvinnliga deltagaren uppger att hon inte känner sig otrygg i centrum men att hon tycker det är skönt om hon slipper befinna sig där sena kvällar. Hennes otrygghet är beroende på vilka hon möter *"År gatan helt öde känner jag ju mig inte otrygg, men kommer det ett gäng med 10-15 personer som är påverkade av det ena eller andra så känner jag mig ju inte trygg. Jag kan ju dra en lättnadens suck när de har passerat och jag kommit förbi dem. Men det är ju ändå den där beredskapen som kanske går upp de där trettio metrarna tills man har passerat varandra"*. Gällande otrygghet i utelivet i Kristianstad centrum så har ingen av deltagarna upplevt att de känt sig otrygga då de varit ute utan otrygghetskänslan kommer efter då de ska hem och det är mörkt.

Konsekvenser av otrygghet

Deltagarna är överens om att deras vardagsliv inte påverkas negativt av otryggheten men de uppger samtidigt att de väljer vart de går och vilka platser de undviker. Den äldre kvinnan menar att det är inlärt under uppväxten att tänka så. Hon berättar även att när hon pendlade så stod hon hellre och väntade på bussen i 20 minuter utomhus än att vänta inne på stationen oavsett årstid. Detta då för att undvika de påverkade personer som befann sig där inne. Alla deltagare uppger att de alltid har eller någon gång har haft kontakt med föräldrar eller liknande när de varit ute och ska hem. De menar även att de väljer vägar där de känner sig trygga och att de undviker mörka platser. Den manliga deltagaren uppger att han skulle välja att ta en annan väg eller byta sida på gatan om han mötte ett gäng, detta för att undvika att bli utsatt i onödan. När frågan om hur tryggheten har påverkats av händelsen den 7 april och liknande diskuterades så höll deltagarna med varandra

om att de är extra uppmärksamma vid stora folksamlingar och evenemang och att de håller sig i utkanten.

Polisnärvaro

När det vid slutet av intervjun frågades om något annat borde tas upp lyftes polisens närvaro som positiv av en av de yngre deltagarna. Hon kände att hon tycker det är bra att de syns i centrum och *"checkar läget och så"*. De poliser hon sett rör sig i radiobil på gågatorna. Hon tycker också att det är positivt att det finns många väktare i Kristianstad centrum. Mannen håller med om väktarna men han anser att polisen *"lyser med sin frånvaro"* och att han bara ser polisen när de är på uttryckning. Han lyfter också att det verkar vara *"tunnsått med dem"* p.g.a. underbemanning.

DISKUSSION

Här nedan förs en diskussion där resultaten från enkäten och från fokusgruppsintervjun slås samman. Diskussionen innefattar viktiga delar om hur otryggheten i Kristianstad centrum ser ut, vilka faktorer som påverkar otryggheten samt vilka konsekvenser det får för respondenterna. Det ges även rekommendationer för det polisiära arbetet för att öka tryggheten i Kristianstad centrum utifrån studiens resultat. Slutligen förs även en diskussion kring studiens metodval och hur det kan ha påverkat studiens resultat.

Resultatdiskussion

En stor del av respondenterna i enkäten har uppgett att de någon gång känner sig otrygga medan deltagarna från fokusgruppsintervjun uppger en relativt låg otrygghet. Intervjudeltagarna menar dock att de begränsar sin vardag genom att undvika platser och ta andra färdvägar. Intressant är också att de ofta i intervjun påpekar att de är uppväxta med att inte vistas i vissa områden eller på särskilda platser och att de därför avhåller sig från att vistas där. Det tyder på att även en låg nivå av otrygghet påverkar individens vardag även om det oftast är en inlärd åtgärd för ökad trygghet. Det speglas även i resultatet från enkäten där en stor del uppger att de väljer andra färdvägar eller vägar p.g.a. otrygghet i Kristianstad centrum. De platser som uppges vara mest otrygga i både enkäten och i fokusgruppsintervjun är Tivoliparken, Galleria Boulevard samt stationen. Anledningen till att platserna upplevs som otrygga är för att påverkade personer hänger på stationen och vid Galleria Boulevard. I Tivoliparken leder den dåliga belysningen till att deltagarna är rädda att utsättas för brott som rån och sexualbrott. Den tid på dygnet då flest upplever att de är otrygga är kvälls/natttid. Tidpunkten då flest känner sig otrygga stämmer väl överens med resultaten från andra studier (BRÅ, 2017a; Mellgren & Kronkvist, 2013, Oksan & Bige, 2016).

Nedskräpning och skadegörelse anses förekomma i ungefär lika stor utsträckning i Kristianstad centrum. Skadegörelse uppges påverka otryggheten i Kristianstad centrum mer än vad nedskräpningen gör men de flesta anser ändå att skadegörelse inte är något som får dem att känna sig otrygga. Dålig belysning är däremot en faktor som har en stor påverkan på respondenternas otrygghet. Majoriteten av respondenterna anser dock att det finns relativt bra nivå av belysning i Kristianstad centrum. Resultatet kan tyda på att respondenterna svarat att dålig belysning generellt påverkar deras trygghetskänsla negativt och inte med fokus på

Kristianstad centrum. Även utifrån tidigare forskning är dålig belysning något som har en stor effekt på individers otrygghet (Hale 1996). Bra belysning kan fungera som kapabla väktare då det leder till möjlighet för ökad övervakning av ett område (Felson & Cohen, 1979). Då resultatet visar att flest respondenter upplever kvälls/natttid som mest otrygga så är tillräcklig belysning en viktig faktor för att folk ska känna sig trygga när de vistas i Kristianstad centrum under kvällar och nätter. Konsekvenser kan annars bli att individer väljer att inte gå ut på kvällar då de känner sig tryggare hemma (Hale 1996). Utifrån intervjun är belysningen sämst vid Kanalgatan, vid Galleria Boulevard samt i Tivoliparken, som också är platser som upplevs som otrygga och där deltagarna undviker att vistas på. Att undvika att vistas på platser kan få stora konsekvenser då avsaknad av kapabla väktare ökar och upptäcktsrisken minskar (Felson & Cohen, 1979). Detta kan leda till större problem i Kristianstad centrum om individer undviker vissa platser. Ett område som anses vara stökigt och nedskräpat samt vandaliserat kan leda till att människor avhåller sig från att vistas där vilket i sin tur ger möjligheter för antisociala personer att uppehålla sig där utan att någon ingriper (Wilson & Kelling, 1982).

De sociala ordningsstörningar som utifrån den här studien har störst påverkan på tryggheten i Kristianstad centrum är påverkade personer, ungdomsgäng och fortkörning. De sociala ordningsstörningarna är utspridda på olika platser i centrum. Det innebär att platsen har en stor betydelse för hur otrygg en individ känner sig. Sociala ordningsstörningar har även en negativ inverkan på människors vardagsliv och har därmed en stor effekt på tryggheten. Områden med mycket ordningsstörningar riskerar att upplevas som otrygga vilket i sin tur får konsekvenser då människor undviker att vistas där. Det innebär att människornas rörelsemönster begränsas. Ett begränsat rörelsemönster kan leda till en försämrad livskvalitet om respondenterna känner sig tvungna att välja alternativa vägar eller väljer att avstå från att delta i aktiviteter på grund av rädsla för att vistas i en del områden (Brå 2017a). Det finns även en risk att ordningsstörningarna ökar i områdena då det inte finns kapabla väktare som förhindrar det som sker (Felson & Cohen 1979).

Respondenterna i studien menar att ungdomsgäng kan påträffas överallt i Kristianstad. Ungdomsgängen har en negativ inverkan på individers vardagsliv i den mån att individer väljer andra vägar för att inte utsätta sig för risk i onödan vilket leder till ökad otrygghet. I intervjun uppges att ungdomsgängen förekommer i centrum på sen eftermiddag och kväll. Att de befinner sig i centrum efter det har blivit mörkt kan öka otryggheten ytterligare då även mörker har en negativ inverkan på tryggheten. Ungdomsgängen får människor att känna sig otrygga och om de inte blir tillrättavissade för sitt avvikande beteende kan det leda till att de betar sig allt mer illa. Det kan få konsekvenser som att fler med antisocialt beteende ansluter sig på gatan vilket skapar friktioner mellan individer och otrygghet för övriga som ska vistas där (Wilson & Kelling, 1982).

Påverkade personer uppges främst uppehålla sig på stationen, i parkerna samt vid Galleria Boulevard. Berusade och påverkade personer anses även skapa en otrygg miljö i anslutning till utelivet i Kristianstad centrum. Miljön upplevs här ofta som stökig och många känner sig otrygga på väg hem från uteställen. Otryggheten inför berusade och påverkade personer gör att individer väljer att vistas på andra ställen för att undvika konfrontationer med de personerna. Berusade personer och social oordning är något som även i tidigare forskning har visats ha effekt på

trygghetskänslan (Oksan & Bige, 2016; Sampson & Raudenbush, 2006). Tryggheten påverkas av i vilken mån individer vågar röra sig i den offentliga miljön (Lidskog 2006; Mellgren 2011a). Den påverkas även av vilken typ av friktioner och vilka situationer som utspelar sig i den offentliga miljön (Lidskog 2006). Friktioner mellan individer utan samhörighet som fallet ofta är i innerstaden har stor påverkan på trygghetskänslan (Lidskog, 2006). Detta i samband med berusade personer kan vara en förklaring till att många har svarat att de känner sig otrygga i Kristianstad centrum vid ovanstående tillfällen.

Oro för att utsättas för brott är något som påverkar tryggheten negativt i Kristianstad centrum utifrån enkäten. Deltagarna i intervjun uppger dock inte att de känner så stor oro inför detta. Däremot oroar sig kvinnorna i intervjun mer och det brott de oroar sig mest för att utsättas för är överfall och sexualbrott. Här är det värt att nämna att tesen om "shadow of sexual assault" som kan vara orsaken till att fler kvinnor i resultatet väljer alternativa vägar än män p.g.a. en ökad oro för brott. Enligt denna tes kan kvinnors oro för sexualbrott leda till att oron också sprider sig till andra brottstyper mot person utan sexuell karaktär (Ferraro 1996; Özascilar, 2013). De brottstyper som flest är oroliga att utsättas för i Kristianstad centrum är utifrån enkäten rån, misshandel och hot.

En större andel män än kvinnor uppger att de har blivit utsatta för brott i Kristianstad centrum det senaste året. Trots det är det en större andel kvinnor som oroar sig för att utsättas för brott. Resultatet skulle därmed kunna styrka hypotesen om "ripple effect" som innebär att oron att utsättas för brott sprids till individer som inte är direkt drabbade (Ferraro 1996; McConnell 2008; Morrison et al. 2007). Det är även en större andel yngre än äldre som uppger att de har utsatts för brott det senaste året vilket är ett resultat som är vanligt förekommande i olika studier (BRÅ 2017a; Ceccato & Bamzar 2016). Deltagarna i studien tenderar att oro sig marginellt mer för att någon de känner ska utsättas för brott än för sig själva. De äldre deltagarna i intervjun oroar sig främst för att deras föräldrar ska utsättas för brott i Kristianstad centrum och då för rån eller ficktjuvar. De yngre deltagarna oroar sig främst för att jämnåriga ska utsättas för brott av olika slag i samband med utelivet. Detta visar att oron för att någon de känner ska utsättas för brott skiljer sig mellan olika åldrar vad gäller brottstyp. Skillnaden kan bero på dels på åldern hos den som oroar sig men även för i vilka miljöer dom de oroar sig för vistas i och vilken typ av sårbarhet de innehar. Äldre är mer lättillgängliga att utsätta för rån eller fickstöld då de deras fysik ofta är svagare. Det innebär att de anses vara mer lämpliga objekt och risken för att gärningspersonen ska åka fast är mindre (Felson & Cohen, 1979).

Drygt en tredjedel av deltagarna i enkäten uppger att deras livskvalitet påverkas negativt av deras otrygghet. Ett intressant resultat är att andelen män här är större än andelen kvinnor. Detta är inte ett resultat som överensstämmer med NTU där fler kvinnor uppger att deras livskvalitet påverkas av otrygghet (BRÅ, 2017a). Vad som gör att resultatet ser ut som det gör lämnar utrymme för vidare studier. Det kan eventuellt tros bero på att kvinnorna har ett annat rörelsemönster och syfte när de vistas i Kristianstad centrum än vad männen har. Då resultatet inte är signifikant är det dock inte säkert att den här skillnaden återfinns i studier med andra populationer. Det är även en större andel yngre deltagare som menar att deras otrygghet påverkar livskvaliteten än de äldre. Det skulle kunna bero på att de yngre deltagarna rör sig i Kristianstad centrum mer än de äldre gör. Deltagarna i intervjun anser att de inte påverkas negativt av sin otrygghet. Intervjudeltagarna

uppper dock vid flera tillfällen att de undviker olika platser i Kristianstad centrum p.g.a. att de känns otrygga och att de väljer vägar som är bekanta och trygga. Därmed begränsar de sina rörelsemönster vilket till viss del kan anses ha påverkan på deras livskvalitet då de inte kan eller vågar röra sig överallt i Kristianstad centrum.

I enkäten uppper nästan 90 % att de någon gång känt sig otrygga i Kristianstad centrum. En stor andel av dessa är kvinnor vilket speglar de resultat som finns från andra trygghetsmätningar (se t.ex. BRÅ, 2017a). Otryggheten påverkas i hög grad om respondenten är ensam och det är mörkt ute. Den höga andelen som uppper att de är otrygga i Kristianstad centrum skiljer sig från NTU där majoriteten av respondenterna uppper att de är trygga (BRÅ, 2017a). Detta kan dock bero på att NTU mäter otryggheten i det egna bostadsområdet och inte enbart fokuserar offentliga miljöer. Som Ceccato & Bamzar (2016) menar så upplevs ofta området kring den egna bostaden som tryggast. Ytterligare en förklaring kan vara att det är de som känner sig otrygga som valt att besvara enkäten i vår studie vilket leder till att resultatet visar att en stor andel är otrygga i Kristianstad centrum. Det är även en större andel yngre deltagare som uppper att de känner sig otrygga i Kristianstad centrum än de äldre. Även det här resultatet skiljer sig från många andra studier som menar att äldre i hög utsträckning känner sig otrygga (Hale 1996).

Många av respondenterna upplever att brottsligheten har ökat både i Sverige och i Kristianstad. Detta har ett samband med den ökande otryggheten samt den höga oron att utsättas för brott i Kristianstad centrum. Många av respondenterna uppper att de känner sig mer otrygga efter händelsen i Stockholm den 7 april. Då det är händelser som nyligen hände ligger det fortfarande i bakhuvudet på många. Det kan påverka att en hög andel har uppgett att de känner sig otrygga i Kristianstad centrum. Intervjudeltagarna uppper till skillnad från enkäten att de inte känner sig otrygga i Kristianstad centrum men att de hela tiden är medvetna om att något kan hända. De är uppväxta till att undvika platser som upplevs som otrygga.

Hur kan resultatet vara till användning för polisen?

Utifrån studien finns det några saker som kan rekommenderas för det polisiära arbetet. Då några platser har stuckit ut som mer otrygga än andra bör polisen arbeta för att få de här platserna att upplevas som tryggare. Resultatet visar att det främst är området runt Galleria Boulevard, Tivoliparken och stationen som upplevs som otrygga. Då otryggheten även är kopplad till tid på dygnet är det att rekommendera att arbeta för en ökad trygghetskänsla i de otrygga områdena och vid otrygga tider på dygnet. Detta för att individer inte ska begränsas i sitt rörelsemönster när de vistas i Kristianstad centrum. En rekommendation är att otryggheten som orsakas av den dåliga belysningen blir ett aktuellt ämne för diskussion i samverkan mellan polisen och kommunen och andra aktörer. Detta då polisens ansvarsområde inte stäcker sig till att konkret åtgärda denna. Genom att denna studie ger en kartlagd bild för polisen av otryggheten så kan denna presenteras för kommunen och andra samverkansdeltagare för att kunna arbeta mot samma mål. Samverkan är att föredra genom att olika aktörer som är delaktiga i samverkan kan ansvara för olika områden efter deras förutsättningar. På så vis blir arbetet mer effektivt (BRÅ, 2016). Ansvariga för belysningen i Kristianstad centrum kan t.ex. kontaktas om dessa inte ingår i samverkansarbetet (a.a.).

Då ”alkohol/narkotikapåverkade personer” är den mest frekvent förekommande sociala ordningsstörningen och som även i hög utsträckning påverkar tryggheten är det ytterst viktigt att fokusera arbetet på. Även de andra sociala ordningsstörningarna är viktiga att arbeta mot då även de har en stor negativ effekt på respondenternas trygghetskänsla i Kristianstad centrum. Rekommendationer för polisen är att utföra kontroller av de platser där det förekommer hög nivå av social oordning. Det är viktigt för att andra individer inte ska behöva känna sig otrygga och för att de ska våga vistas där. Genom att öka närvaron av allmänhet på otrygga platser ökar även den sociala kontrollen vilket kan bidra till att platserna uppfattas som tryggare.

Många upplever att de känner sig otrygga i samband med att de deltar i utelivet i Kristianstad centrum. Det som upplevs som mest otryggt är när de ska gå hem på natten. Många är rädda för att de ska bli förföljda på hemvägen. Det motiverar en polisiär närvaro i centrum i samband med att uteställena stänger för att öka individernas trygghetskänsla då de ska gå hem.

En rekommendation är också att fler trygghetsmätningar genomförs samt att dialoger med medborgare fortsätter föras. Detta kan vara användbart för att få en förtydligande bild av orsakerna bakom otryggheten vilket kan underlätta det polisiära arbetet. Genom mer kunskap om orsakerna till problemet är det lättare för polisen att arbeta på ett kunskapsbaserat sätt med insatser som är effektiva.

För att förhindra att nyttjandet av denna studies resultat leder till att folk undviker att vistas på de platser som upplevs otrygga bör man inom polisen i Kristianstad i samverkan med andra aktörer locka folka till dessa platser. För att förhindra ytterligare utsatthet för alkohol/narkotikapåverkade personer så bör lösningar hittas på hur de alkohol/narkotikapåverkade personerna även de ska kunna vistas trygga i Kristianstad centrum utan att de påverkar övriga människor som vistas där. Alla ska ju trots allt ha en möjlighet att vistas i den offentliga miljön.

Metoddiskussion

Enkäten har delats i flera olika grupper på Facebook och genom att personer valt att dela den vidare. I och med detta bör män och kvinnor i ungefär samma utsträckning haft möjlighet att besvara den. En stor majoritet av respondenterna har dock varit kvinnor. För att jämföra med andra studier så var svarsfördelningen mellan könen i t.ex. NTU (BRÅ, 2017a) och Oxie områdesundersökning (Mellgren & Kronkvist, 2013) övervägande kvinnor även om det var ganska lika mellan könen. Att resultaten i denna studie skiljer sig från t.ex. NTU kan bero på urvalsförfarandet. NTU använder ett slumpmässigt urval medan enkäten i denna studie använder ett bekvämlighetsurval. Ytterligare en anledning till den höga andelen kvinnor skulle kunna vara att kvinnor i högre utsträckning känner sig mer otrygga än män och att de därför anser att det är viktigt att besvara enkäten av egenintresse. Många av respondenterna är relativt unga vilket kan bero på att det främst är yngre personer som använder Facebook. Det skulle även kunna bero på att yngre personer vistas i Kristianstad centrum oftare än äldre och har ett större rörelsemönster. Med anledning av de begränsningar som finns med den använda metoden så kan resultatet inte generaliseras till alla som rör sig i Kristianstad centrum. Detta då resultatet har en överrepresentation av kvinnor och yngre samt en underrepresentation av individer som inte har tillgång till internet.

Tanken var att två stycken fokusgruppsintervjuer skulle genomföras. Intresset att delta i intervjuerna var dock lågt och tiden för arbetet begränsad. Fokusgruppsintervjuerna skulle främst fungera som ett komplement till enkäten och därför bestämdes till slut att enbart genomföra en. Målet var att ha ungefär 6 deltagare i intervjugruppen. Dagarna innan intervjun var det tyvärr flera deltagare som valde att hoppa av vilket ledde till ett fortsatt sökande med kort varsel. När intervjun genomfördes hade vi endast fyra stycken deltagare. Det hade varit önskvärt att ha med fler deltagare i intervjun och att genomföra flera intervjuer för att förvissas om att de åsikter som kom fram under intervjun inte endast är specifika för gruppen som intervjuats (Bryman 2011). Som tidigare nämnts anses det ändå vara godtagbart med en intervju då även en webbenkät har använts. Intervjuns huvudsakliga syfte är att fördjupa den kunskap som framkommit av enkäten vilket till viss del görs med enbart en intervju. Fördelen med få deltagare i intervjun ledde till att deltagarna fick större utrymme att uttrycka sina åsikter vilket kan vara viktigt då trygghet är ett ämne som engagerar många.

Svårigheter med webbenkäten var att få spridning på den så att den nådde ut till många individer. Genom att dela den i grupper som är relaterade till Kristianstad-området fick den ändå en relativt bra spridning och antalet personer som besvarade enkäten är godtagbart även om studien naturligtvis får en bättre extern validitet ju fler som väljer att delta (Bryman, 2011). Med tanke på hur många människor som dagligen rör sig i Kristianstad centrum hade dock varit önskvärt med fler deltagare i studien och det är något som bör genomföras i framtiden. Ju fler som deltar i studien desto mer reliabla resultat blir det. Signifikansen påverkas när urvalet är för litet och resultaten i analyserna blir således inte signifikanta. En del av analyserna har dock visat på ett signifikant resultat vilket innebär att det finns ett samband mellan de olika variablerna. Resultatet kan dock inte med säkerhet sägas vara reliabelt om det tas hänsyn till populationen i stort utan risken finns att det endast är representativt för de som har deltagit i undersökningen.

Ett problem som upplevts med webbenkäten är att det inte går att veta med säkerhet att de personer som har besvarat enkäten faktiskt rör sig i Kristianstad centrum. De som besvarat enkäten kan ha besvarat den utan att egentligen ha någon koppling till Kristianstad. Det här är dock ett problem som är svårt att komma runt då det genomförs en webbenkät som riktar sig till allmänheten i ett område. Samtidigt är detta ett problem som är svårt att komma runt då självrapporterade data används som datainsamlingsmetod. Ytterligare en risk med enkäter är att det är svårt att veta om de som besvarar enkäten svarar ärligt. Det skulle till exempel kunna vara så att deltagarna svarar på ett sätt som de tror är socialt önskvärt eller att de inte vågar uttrycka sig sanningsenligt. Ett exempel är att män eventuellt uppger en lägre otrygghet då det anses vara omanligt att känna sig otrygg.

Många av analyserna i resultatdelen är inte signifikanta, det här gäller framför allt de resultat som handlar om åldersskillnader. De analyserna visar främst på svaga samband och är inte signifikanta. Det skulle kunna bero på att deltagandet i studien är för litet och att många som har deltagit är relativt unga. Det blir därmed svårt att utläsa huruvida äldre personer påverkas av sin otrygghet då det inte finns så många svar att utgå ifrån. Resultatet av studien speglar därmed till störst del yngre individers åsikter. Det är även många andra analyser som inte är signifikanta. Att resultaten inte är signifikanta innebär att det finns en risk att resultaten beror på slumpen och att resultaten inte går att generalisera till en

population utanför den studerade. Många av analyserna visar även på svaga samband mellan de studerade variablerna. Ett svagt samband innebär att det även finns andra faktorer att ta hänsyn till och att variablerna inte enskilt kan förklara så stor del av varandra. Det finns även några analyser som visar på ett mycket starkt samband. Där går det att diskutera om de två variablerna möjligtvis mäter ungefär samma sak vilket leder till att sambandet mellan dem är mycket starkt.

SLUTSATSER

Slutsatsen av den här studien är att många känner sig otrygga i Kristianstad centrum. Framst kvinnor känner sig otrygga och oroliga för att utsättas för brott. De främsta faktorer som påverkar tryggheten negativt i Kristianstad centrum är dålig belysning, påverkade personer samt bilar som kör för fort. Otryggheten får konsekvenser att individer som rör sig i Kristianstad centrum begränsas i sitt vardagsliv i den mån att de undviker vissa platser och enbart rör sig på välkända platser. Det behöver göras fler trygghetsmätningar för att se hur trygghetsutvecklingen i centrum ser ut över tid.

REFERENSER

- Akers, R., L., Sellers, C. & Cochran, J. (1987) Fear of crime and victimization among the elderly in different types of communities. *Criminology*, vol. 25, no. 3, 1987.
- Box, S., Hale, C. & Andrews, G. (1988). Explaining fear of crime. *The British Journal of Criminology*, Vol. 28, No. 3, 340-356
- Brunton-Smith, I. & Sturgis, P. (2011) *Do neighbourhoods generate fear of crime? An empirical test using the British crime survey.*
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber
- BRÅ (2009) *8000 kvinnor om otrygghet och utsatthet för brott.*
<https://www.bra.se/nytt-fran-bra/arkiv/nyheter/2009-03-06-8-000-kvinnor-om-otrygghet-och-utsatthet-for-brott.html>
Hämtad 2017-05-31
- BRÅ (2014) *NTU ger svar om brottslighet och otrygghet.*
<https://www.bra.se/nytt-fran-bra/arkiv/nyheter/2014-01-23-ntu-ger-svar-om-brottslighet-och-otrygghet.html>
Hämtad 2017-05-15
- BRÅ (2016) *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet
- BRÅ (2017a) *Nationella Trygghetsundersökningen 2016. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Rapport 2017:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet
- BRÅ (2017b) *Kriminalstatistik 2016. Anmälda brott. Slutlig statistik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet
- Ceccato, V. & Bamzar, R. (2016) Elderly victimization and fear of crime in public spaces. *International Criminal Justice Review 2016*, vol. 26 (2). Sid. 115-133
- Djurfeldt, G., Larsson, R. & Stjärnhagen, O. (2010) *Statistisk verktygslåda 1 – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Uppl. 2. Lund: Studentlitteratur
- Ernryd, L. (2016a) En stad som ska växa i orange. *Kristianstadsbladet*, 13 april, 2016.
<http://www.kristianstadsbladet.se/kristianstad/en-stad-som-ska-vaxa-i-orange/>
Hämtad 2017-04-21
- Ernryd, L. (2016b) Först ut: Trygghetvandringar. *Kristianstadsbladet*, 13 april 2016.
<http://www.kristianstadsbladet.se/kristianstad/forst-ut-trygghetsvandringar/>
Hämtad 2017-04-21
- Fejes, A. & Thornberg, R. (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. Uppl. 1. Stockholm: Liber

Felson, M. & Cohen, L., E.(1979) Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological review*, vol. 44, no.4. Sid 588-608.

Ferraro, K. F.(1996). Women's fear of victimization: Shadow of sexual assault? *Social Forces*. Vol. 75:2. 667-690

Ferraro, K. F. LaGrange, R. (1987). The measurement of fear of crime. *Sociological Inquiry*, Vol. 57:1 70-101

Garofalo, J. (1981). The fear of crime: Causes and consequences. *Journal of Criminal Law and Criminology*. Vol. 72:2, Article 20

Hale, C.(1996). Fear of crime: A review of the literature. *International review of Victimology*, 1996. Vol. 4. 79-150

Handelsstaden Kristianstad (2014). *Vi ses i stan. 400 år av tradition och förändring*.

<http://www.svenskastadskarnor.se/files/20140523143615.pdf>

Hämtad 2017-05-24

Kristianstads kommun (2016) *Det samverkande styrets förslag till budget 2017 och flerårsplan 2018-2019. Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet*.

https://www.kristianstad.se/contentassets/c43711067a8e44d09667deeb72cecc29/budget_2017.pdf

Hämtad 2017-04-21

Kristianstads kommun (2017a) *Befolkning*.

<https://www.kristianstad.se/sv/kommun-och-politik/kommunfakta/befolkning/>

Hämtad 2017-04-21

Kristianstads kommun (2017b) *Lokalhistoria*.

<https://www.kristianstad.se/sv/uppleva-och-gora/arkiv-och-slaktforskning/lokalhistoria/>

Hämtad 2017-04-21

Kristianstads kommun (2017c) *Din säkerhet*.

<https://www.kristianstad.se/sv/omsorg-och-hjalp/trygg-och-saker/din-sakerhet/>

Hämtad 2017-04-21

Kristianstad kommun (2017d) *Staden under 2000-talet*.

<https://www.kristianstad.se/sv/uppleva-och-gora/arkiv-och-slaktforskning/lokalhistoria/staden-under-2000-talet/>

Hämtad 2017-05-30

Lidskog, R. (2006) *Staden, våldet och tryggheten. Om social ordning i ett mångkulturellt samhälle*. Daidalos AB: Göteborg

Lucas, D.(2017). Four killed in terror attack in Stockholm. *Dagens nyheter*, 7 april, 2017

<http://mobil.dn.se/nyheter/sverige/four-killed-in-terror-attack-in-stockholm/>

Hämtad 2017-05-12

- McConnell, E. (2008). *Fear of crime and victimization*. I Moriarty, L. (2008). *Controversies in Criminology*. 2nd edition. LexisNexis: Newark
- Mellgren, C. (2011a) Neighbourhood influences on fear of crime and victimization in Sweden: A review of the crime survey literature. *Internet Journal of Criminology*, 2011
- Mellgren, C. (2011b) *What's neighbourhood got to do with it? The influence of neighbourhood context on crime and reactions to crime*. Doktorsavhandling; Malmö Högskola, Hälsa och Samhälle
- Mellgren, C. & Kronkvist, K. (2013). *Trygghet i lokalområdet. Resultat från Oxie områdesundersökning 2012. Om upplevelser av trygghet, brott och lokala problem*. Malmö: Fakulteten för Hälsa och Samhälle, Malmö Högskola
- Morrison, Z., Quadara, A. & Boyd, C. (2007) "Ripple effects" of sexual assault. *Issues no. 7, June 2007. Australian Centre for the study of sexual assault*
- Oksan, T. & Bige, S., I. (2016) Fear of crime in public spaces: From the view of women living in cities. *Procedia Engineering 161 (2016)*, 2011 – 2018
- Polisen (2015) *Medborgarlöfte Kristianstad kommun*. <https://polisen.se/Medborgarloften/Skane/Kristianstads-kommun/>
Hämtad 2017-04-05
- Polismyndigheten (2017) *Polismyndighetens verksamhetsplan för 2017-2018*. Polisens tryckeri: Stockholm
- Regeringen (1996) *Allas vårt ansvar – ett nationellt brottsförebyggande program*. Justitiedepartementet, Ds 1996:59
- Regeringen (2016) *Regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende polismyndigheten*. Regeringsbeslut 11:3, Justitiedepartementet
- Regeringen (2017) *Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program*. Regeringens skrivelse 2016/17:126
- Sampson, R. J. & Raudenbush, S. W. (1999) Systematic social observation of public spaces: A new look at disorder in urban spaces. *American Journal of Sociology*, vol. 105. No.3. 603-651
- Smith, W. R., Torstensson, M. & Johansson, K.(2001). Perceived risk and fear of crime: Gender differences in contextual sensitivity. *International Review of Victimology 2001*. Vol. 8. 159-181
- Svenska stadskärnor (2017) *Bli inspirerad av tidigare vinnare*. <http://www.svenskastadskarnor.se/files/20140523143615.pdf>
Hämtad 2017-05-24
- Torstensson Levander, M. (2007). *Trygghet, säkerhet, oro eller risk?* Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting

Trost, J. (2012). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet

Wilson, J. Q. & Kelling, G. L. (1982). Broken Windows: The police and neighborhood safety. *Atlantic Monthly*, March

Özascilar, M. (2013). Predicting fear of crime. A test of the shadow of sexual assault hypothesis. *International Review of Victimology*, 19(3) 269-284

BILAGA 1. INFORMATIONSBREV & WEBBENKÄT

Projektets titel (obligatoriskt): Trygghetsmätning Kristianstad centrum	Datum: 2017-03-30
Studieansvarig/a: Sandra Cronholm & Emma Hägerklint Din E-post: Sandra.cronholm@outlook.com Emma.hagerklint@live.se	Studerar vid Malmö högskola, Fakulteten vid hälsa och samhälle, 205 06 Malmö, Tfn 040- 6657000 Utbildning: Kriminologiprogrammet Nivå: Kandidatexamen
<p>Hej!</p> <p>Vi är två studenter från kriminologiprogrammet vid Malmö högskola som under våren skriver vår kandidatuppsats som en avslutande del i vår utbildning. Vår uppsats kommer att studera tryggheten i Kristianstad centrum och görs i samarbete med polisen i Kristianstad. Med centrum menas innerstaden såsom gågator, Galleria Boulevard och torgen. Detta kommer bland annat att göras via en internetbaserad trygghetsmätning i enkätform. Studien riktar sig till dig som rör dig i centrum och vi eftersöker åsikter från dig ur ett personligt perspektiv. Vi söker personer som är 18 år och uppåt.</p> <p>Syftet med trygghetsmätningen är att skapa ökad och djupare kunskap om den lokala trygghetsbilden i centrum då detta är ett område som ska prioriteras enligt det medborgarlöfte som givits till Kristianstadborna.</p> <p>Detta leder till att polisen får en tydligare bild av tryggheten i centrum och kan anpassa sitt arbete på ett mer kunskapsbaserat sätt.</p> <p>Denna studie strävar efter konfidentialitet vilket innebär att de uppgifter vi samlar in kommer att förvaras så att endast vi som är ansvariga för studien kan ta del av dem och att de inte kommer någon obehörig tillhanda. När uppsatsen är godkänd och publicerad kommer allt material förstöras och uppgifterna kommer inte att användas utanför denna studie. Resultatet presenteras i form av en examensuppsats och kommer att skrivas på ett sätt så att alla deltagare oidentifieras. Du som fyller i enkäten ska alltså vara helt anonym, d.v.s. ombeds du inte uppge namn eller adress. Vi kommer dock att efterfråga lite grunduppgifter om dig, såsom t.ex kön och</p>	

ålder. Dessutom efterfrågar vi dina uppfattningar/upplevelser av otrygghet och oro för brott och hur/om du påverkas av dessa i vardagen. Du kan när som helst välja att avbryta din medverkan utan vidare anledning. Det är alltså helt frivilligt att delta.

Genom att besvara enkäten samtycker du till att dina svar används i studien och dess syfte.

Med vänlig hälsning,

Sandra Cronholm & Emma Hägerklint
Studenter vid Kriminologiprogrammet på Malmö högskola.

Härmed tillfrågas Du om deltagande i studien

Enkät

Grundfrågor

Fråga 1. Kön?

Kvinna
Man
Annat

Fråga 2. Ålder?

Svar:

Fråga 3. Bor du i Kristianstad?

Ja
Nej

Utemiljö

Fråga 4a. Hur upplever du förekomsten av följande ordningsstörningar i Kristianstad centrum?

Nedskräpning

Ingen nedskräpning   1   2   3   4   5   Mycket nedskräpning

Skadegörelse (ex. Klotter, trasiga soptunnor etc.)

Ingen skadegörelse   1   2   3   4   5   Mycket skadegörelse

Dålig belysning

Ingen belysning   1   2   3   4   5   Mycket belysning

4b. Upplever du följande ordningsstörningar som ett problem i Kristianstad centrum?

Nedskräpning

Ja
Nej
Vet ej

Skadegörelse

Ja
Nej
Vet ej

Dålig belysning

Ja
Nej
Vet ej

4c. Påverkar följande ordningsstörningar din trygghetskänsla i Kristianstad centrum?

Nedskräpning

Ja
Nej
Vet ej

Skadegörelse

Ja

Nej

Vet ej

Dålig belysning

Ja

Nej

Vet ej

Utomhusstörningar

Fråga 5a. Hur ofta upplever du följande utomhusstörningar i Kristianstad centrum?

Alkoholpåverkade/narkotikapåverkade individer

Aldrig 1 2 3 4 5 Mycket ofta

Folk som bråkar och slåss

Aldrig 1 2 3 4 5 Mycket ofta

Kvinnor som blir antastade

Aldrig 1 2 3 4 5 Mycket ofta

Ungdomsgång som bråkar och slåss

Aldrig 1 2 3 4 5 Mycket ofta

Bilar som kör för fort

Aldrig 1 2 3 4 5 Mycket ofta

Buskörning med bil/moped/mc

Aldrig 1 2 3 4 5 Mycket ofta

Fråga 5b. Upplever du följande utomhusstörningar som ett problem i Kristianstad centrum?

Alkoholpåverkade/narkotikapåverkade individer

Ja

Nej

Vet ej

Folk som bråkar och slåss

Ja

Nej

Vet ej

Kvinnor som blir antastade

Ja

Nej

Vet ej

Ungdomsgång som bråkar och slåss

Ja

Nej

Vet ej

Bilar som kör för fort

Ja

Nej

Vet ej

Buskörning med bil/moped/MC

Ja

Nej

Vet ej

Fråga 5c. Påverkar följande utomhusstörningar din trygghetskänsla i Kristianstad centrum?

Alkoholpåverkade/narkotikapåverkade individer

Ja

Nej

Vet ej

Folk som bråkar och slåss

Ja

Nej

Vet ej

Kvinnor som blir antastade

Ja

Nej

Vet ej

Ungdomsgång som bråkar och slåss

Ja

Nej

Vet ej

Bilar som kör för fort

Ja

Nej

Vet ej

Buskörning med bil/moped/MC

Ja

Nej

Vet ej

Utsatthet för brott

Fråga 6a: Har du någon gång under det senaste året utsatts för något brott?

Ja

Nej

Vet ej

Fråga 6b. Om ja, har du vid tillfället/tillfällena utsatts för brott när du har vistats i Kristianstad centrum?

Ja

Nej

Vet ej

Fråga 7. Tror du att antalet brott i Sverige har ökat, minskat, eller varit oförändrade det senaste året?

Ökat kraftigt

Ökat lite

Varit oförändrade

Minskat lite

Minskat kraftigt

Vet ej

Fråga 8. Tror du att antalet brott i Kristianstad centrum har ökat, minskat eller varit oförändrade det senaste året?

Ökat kraftigt

Ökat lite

Varit oförändrade

Minskat lite

Minskat kraftigt

Vet ej

Oro för brott

Fråga 9a. Har du någon gång under det senaste året känt dig orolig för att utsättas för något brott när du vistats i Kristianstad centrum?

Ja

Nej

Vet ej

Fråga 9b. Om ja, vilken specifik brottstyp är du orolig att du ska utsättas för? (Flera alternativ kan kryssas i)

Rån

Misshandel

Sexualbrott

Hot

Cykelstöld

Vandalisering av fordon

Övrigt:

Fråga 10a. Har du någon gång under det senaste året känt dig orolig för att någon du känner ska utsättas för något brott när hen har vistats i Kristianstad centrum?

Ja

Nej

Vet ej

Fråga 10b. Om ja, har det hänt mycket ofta, ganska ofta, ganska sällan eller mycket sällan?

- Mycket ofta
- Ganska ofta
- Ganska sällan
- Mycket sällan

Otrygghet

Fråga 11a. Känner du dig någon gång otrygg när du befinner dig i Kristianstad centrum?

- Mycket ofta
- Ganska ofta
- Ganska sällan
- Aldrig
- Vet ej

Fråga 11b. Om du känner dig otrygg, vid vilken tid på dygnet känner du dig otrygg?

- Morgon/dagtid
- Kvällstid/natttid
- Alla tider på dygnet
- Vet ej

Fråga 11c. Vad är det som får dig att känna dig otrygg just då? (Flera alternativ kan kryssas i)

- Rädsla för att bli utsatt för brott
- Enskilda personer
- Ungdomsgäng
- Stökig miljö
- Övrigt:

Fråga 12a. Finns det någon särskild plats i centrum som du upplever som otrygg?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Fråga 12b. Om ja, uppge med egna ord vart i centrum det är du känner dig otrygg

Svar:

Fråga 13a. Har du någon gång under det senaste året valt att ta en annan väg eller ett annat färdstätt då du känt dig otrygg p.g.a. oro att utsättas för brott i Kristianstad centrum?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Fråga 13b. Om ja, har det hänt mycket ofta, ganska ofta, ganska sällan eller mycket sällan?

- Mycket ofta
- Ganska ofta
- Ganska sällan
- Mycket sällan

Fråga 14a. Har du någon gång under det senaste året avstått från någon aktivitet i Kristianstad centrum t.ex. promenad, bio eller träffa någon, därför att du känt dig otrygg p.g.a. oro att utsättas för brott?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Fråga 14b. Om ja, har det hänt mycket ofta, ganska ofta, ganska sällan eller mycket sällan?

- Mycket ofta
- Ganska ofta
- Ganska sällan
- Mycket sällan

Fråga 15. Påverkar din oro för brott din livskvalitet negativt?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Fråga 16a. Har du någon gång under det senaste året känt dig otrygg när du har vistats i utelivet i Kristianstad centrum (ex: barer, restauranger, klubbar)

- Nej, aldrig
- Ganska sällan
- Ganska ofta
- Mycket ofta
- Vet ej

Fråga 16b. Om du har känt dig otrygg i Kristianstad centrums uteliv, beskriv senaste gången.

Svar:

Fråga 17a. Hur har händelserna i Stockholm den 7 april i år och liknande händelser påverkat din allmänna trygghetskänsla?

- Jag känner mig mer otrygg
- Oförändrat
- Jag känner mig mer trygg
- Vet ej

Fråga 17b. Hur har händelserna i Stockholm den 7 april i år och andra liknande händelser påverkat din trygghetskänsla i Kristianstad centrum?

- Jag känner mig mer otrygg
- Oförändrat
- Jag känner mig mer trygg
- Vet ej

BILAGA 2. INFORMATIONSBREV & INTERVJUGUIDE

Projektets titel (obligatoriskt): Trygghetsmätning Kristianstad centrum	Datum: 2017-03-30
Studieansvarig/a: Sandra Cronholm & Emma Hägerklint Din E-post: Sandra.cronholm@outlook.com Emma.hagerklint@live.se	Studerar vid Malmö högskola, Fakulteten vid hälsa och samhälle, 205 06 Malmö, Tfn 040- 6657000 Utbildning: Kriminologiprogrammet Nivå: Kandidatexamen
<p>Hej!</p> <p>Vi är två studenter från kriminologiprogrammet vid Malmö högskola som under våren skriver vår kandidatuppsats som en avslutande del i vår utbildning. Vår uppsats kommer att studera tryggheten i Kristianstad centrum och görs i samarbete med polisen i Kristianstad. Med centrum menas innerstaden såsom gågator, Galleria Boulevard och torgen. Detta kommer bland annat göras via fokusgruppsintervjuer som kommer fungera som ett komplement till en enkät. Studien riktar sig till dig som rör dig i centrum och vi eftersöker åsikter från dig ur ett personligt perspektiv. Vi söker personer som är 18 år och uppåt.</p> <p>Syftet med trygghetsmätningen är att skapa ökad och djupare kunskap om den lokala trygghetsbilden i centrum då detta är ett område som ska prioriteras enligt det medborgarlöfte som givits till Kristianstadborna. Detta leder till att polisen får en tydligare bild av tryggheten i centrum och kan anpassa sitt arbete på ett mer kunskapsbaserat sätt.</p> <p>Denna studie strävar efter konfidentialitet vilket innebär att de uppgifter vi samlar in kommer att förvaras så att endast vi som är ansvariga för studien kan ta del av dem och att de inte kommer någon obehörig tillhanda. Alla deltagare kommer att avidentifieras under arbetsprocessen. Du som deltar i fokusgruppsintervjun kommer alltså vara helt anonym i presentationen av resultatet. Under intervjun kommer vi efterfråga dina uppfattningar/upplevelser av otrygghet och oro för brott och hur/om du påverkas av dessa i vardagen.</p>	

Deltagandet är helt frivilligt och kan avbrytas när som helst. Om alla intervjudeltagare går med på det kommer vi att spela in intervjun för att underlätta vårt arbete. Allt material från intervjuerna kommer att förstöras när uppsatsen är godkänd och publicerad. Uppgifterna kommer inte att användas i något annat syfte än den här studien.

Genom att skriva under samtyckesblanketten samtycker du till att medverka i studien.

Med vänlig hälsning,

Sandra Cronholm & Emma Hägerklint
Studenter vid Kriminologiprogrammet på Malmö högskola.

Intervjuguide

Utemiljö

- Upplever ni mycket nedskräpning/skadegörelse/dålig belysning i Kristianstad centrum?
  - Vart, vilken typ och påverkar dessa er trygghetskänsla?

Utomhusstörningar

- Upplever ni att det förekommer mycket berusade/påverkade personer/folk som bråkar och slåss/kvinnor som antastas/stökiga ungdomsgång/bilar som kör för fort/buskörning av moped/bil/MC i Kristianstad centrum?
  - Vart och när förekommer dessa och påverkar de er trygghetskänsla?

Oro för brott

- Känner du dig orolig att utsättas för brott i Kristianstad centrum?
  - Någon specifik brottstyp?
- Orolig att någon du känner ska utsättas för brott i centrum?
  - Någon specifik brottstyp?

Otrygghet

- Känner ni er någon gång otrygga när ni vistas i centrum?
  - När på dygnet, var i centrum och varför?
- Undviker ni någon gång centrum för att ni känner er otrygga där?
- Påverkar otryggheten ert vardagsliv på något sätt? T.ex. att ni väljer andra vägar eller avhåller er från att delta i aktiviteter (om ni känner er otrygga).
  - Vilka platser undviker ni?
  - Varför?
- Känner ni er någon gång otrygga när ni vistas i Kristianstads uteliv (t.ex. barer, klubbar, restauranger)?
  - Är det någon särskild händelse som gjort att ni känner er otrygga?
- Har händelserna i Stockholm den 7 april i år påverkat din trygghetskänsla på något sätt? Generellt/i Kristianstad.

Övrigt

- Är det något annat som ni känner borde lyftas vad gäller otrygghet i Kristianstad centrum? Är det något vi missat som ni tycker att vi borde ta upp?

BILAGA 3. ETIKRÅDETS UTLÅTANDE

1(1)

Malmö högskola / Fakulteten för Hälsa och samhälle

Etikrådet

Adm sekreterare Helen Olsson

2017-04-07 **HS2017 löp nr 40**

Projekt:	Trygghetsmätning i Kristianstad centrum.
Student:	Sandra Cronholm och Emma Hägerklint
Handledare:	Caroline Mellgren
Föredragande:	Claes Andersson

Etikrådets utlåtande:

Aktuellt studentarbete avser att genomföra en trygghetsmätning som avser Kristianstad centrum, dels genom en elektronisk enkät som distribueras genom sociala medier, dels genom två fokusgrupper som totalt omfattar ca 6 individer. Etikrådet har enbart två mindre anmärkningar: I det informationsbrev som lämnas till potentiella deltagare i fokusgrupper, ska formulering avseende "anonymitet" bytas ut mot "konfidentialitet". Vidare, med hänvisning till frågor om egen och föräldrars födelseland, anser Etikrådet att det är viktigt att individer med utländsk härkomst inte utpekas i den färdiga uppsatsen. Avslutningsvis vill Etikrådet önska studenterna lycka till med det fortsatta uppsatsarbetet.

För Etikrådet vid Fakulteten för hälsa och samhälle, Malmö högskola
Claes Andersson